

ISLETME
DERGİSİ

PROCEEDING BOOK

**BUSINESS JOURNAL
5TH INTERNATIONAL
PARIS SOCIAL SCIENCE CONGRESS
DECEMBER 20-22, 2025 PARIS**

**EDITOR
Prof. Dr. Hakkı ÇİFTÇİ**

ISBN: 978-625-6997-91-2

BUSINESS JOURNAL 5th INTERNATIONAL PARIS SOCIAL SCIENCE CONGRESS

December 20-22, 2025 PARIS

www.ubsder.org

İSLETME

DERGİSİ

PROCEEDINGS BOOK

EDITOR IN CHIEF

Prof. Dr. Hakkı ÇİFTÇİ

ISBN: 978-625-6997-91-2

by

ACADEMIC SHARING PLATFORM PUBLISHING HOUSE®

All rights of this book Academic Sharing Platform
Publishing House
Authors are responsible both ethically and juridically
APP Publications – 2025©
Issued: 28.12.2025

CONGRESS ID

CONGRESS TITLE

*BUSINESS JOURNAL 5th INTERNATIONAL PARIS SOCIAL
SCIENCE CONGRESS*

DATE and PLACE

December 20-22, 2025 PARIS

ORGANIZATION

UBS-Institute of International Scientific Research and Strategy Development Association,
Akademik Paylaşım Platformu Eğitim Ltd.Şti.,Ankara,Türkiye

CONGRESS CHAIRS

Prof. Dr. Hakkı ÇİFTÇİ

EDITOR IN CHIEF

Prof. Dr. Hakkı ÇİFTÇİ

CONGRESS ORGANIZERS

Uluslararası Bilimsel Araştırma ve Strateji Geliştirme Derneği,Türkiye
Uluslararası Hakemli İşletme Dergisi, Türkiye
International Journal of Health and Applied Science (IJHAS), Türkiye

PARTICIPANT COUNTRIES (7):

France, India, Thaliand, Philippines, Nigeria, Pakistan, Türkiye

NUMBER OF ACCEPTED PAPERS (192):

(Türkiye-88, Other Countries-104)

PRESENTATION

Oral presentation

EVALUATION PROCESS

All applications have undergone a double-blind peer review process

ISBN: 978-625-6997-91-2

ORGANIZING COMMITTEE

Prof. Dr. Gülzer İBRAHİMOVA
Baku Eurasian University, Azerbaycan

Prof. Dr. Aysel GÜVEN
Başkent University, Türkiye

Prof. Dr. Hamza Yaşar OCAK
Marmara University, Türkiye

Assoc. Prof. Dr. Fahri ÖZSUNGUR
Mersin University, Türkiye

Assoc. Prof. Dr. Özkan AÇIŞLI
Atatürk University, Türkiye

Assoc. Prof. Dr. Fatih ÇEMREK
Eskişehir Osmangazi University, Türkiye

Assoc. Prof. Dr. Melda Medine SUNAY
Bursa Technical University, Türkiye

Assoc. Prof. Dr. Can YARDIMCI
Afyon Kocatepe University, Türkiye

Assoc. Prof. Dr. Muhammad Zia-ur-Rehman
Universiti Malaya, Malaysia & NDU, Pakistan

Assist. Prof. Dr. Abdullah Yüksel BARUT
İstanbul Gelişim University, Türkiye

Assist. Prof. Dr. Ender ÖZEREN
Dicle University, Türkiye

Assist. Prof. Dr. Hayri YILDIRIM
Dicle University, Türkiye

Assist. Prof. Dr. Ashı KAYA
İstanbul Gelişim University, Türkiye

Assist. Prof. Dr. Faruk EKEN
Kastamonu University, Türkiye

Assist. Prof. Dr. Ananda MAJUMDAR
North Central Theological Seminary, Minneapolis, USA

Dr. Keshab Chandra MANDAL
Kolkata, India

Dr. Subhashish DEY
Civil Engineering Department, Gudlavalleru Engineering College, Andhra Pradesh, India

SCIENTIFIC BOARD MEMBERS

- Prof. Dr. Afşin ŞAHİN**, Hacı Bayram Veli University, Türkiye
Prof. Dr. Almaz Ülvi BİNNATOVA, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası
Prof. Dr. Ainur NOGAYEVA, L.N.Gumilev Avrasya Milli University (Kazakistan)
Erzincan Binali University (Türkiye)
Prof.Dr. Sinem SOMUNOĞLU İKİNCİ, Bursa Uludağ University
Prof. Dr. Anderi JEAN, Gas Petroleum University of Romania
Prof. Dr. Mahire HÜSEYNOVA - Azerbaijan State Pedagogy University
Prof. Dr. Basim ALHADİDİ, Albalqa Applied University, Jordan
Prof. Dr. Ashraf M. A. AHMAD, Princess Sumya University for Technology, Amman, Jordan
Prof. Dr. Raymond KOSALA, The Loseph Wibowo Center for Advanced Learning, Jakarta, Indonesia
Prof. Dr. Yaşar Hamza OCAK, Kütahya Dumlupınar University
Prof. Dr. Wen-Lin YANG, Dean, National University of Tainan, Taiwan
Prof. Dr. Müjdat AVCI, Osmaniye Korkut Ata University
Assoc. Prof. Dr. Canan CEYLAN, İstanbul Nişantaşı University
Assoc.Prof. Dr.Aytekin ZEYNALOVA, Bakü Devlet University
Assoc. Prof. Dr. Fahri ÖZSUNGUR, Mersin University
Assoc. Prof. Dr. Gönül SAMEDOVA - Azerbaijan State Pedagogy University
Assoc. Prof. Ruslan ABDULLAYEV - Azerbaijan National Academy of Sciences
Assoc. Prof. Dr. Nuran VARIŞLI, Social Security Institution, Türkiye
Dr. Usman Ghani, PhD - Institute of Management Sciences Peshawar, Pakistan
Dr. Katarzyna Czech, PhD - Warsaw University of Life Sciences, Poland
Dr. Yuriy Danko, PhD - Sumy National Agrarian University, Ukraine
Dr. Olena Melnyk, PhD - Sumy National Agrarian University, Ukraine
Dr. Michal Wojtaszek, PhD- Warsaw University of Life Sciences, Poland
Dr. Maral Jamalova, PhD - Szent İstvan University, Hungary
Dr. Nicholas Imbeah, PhD - Takoradi Technical University , Ghana
Dr. Harshavardhan Reddy Kummitha, PhD - Budapest Business School, Hungary
Assoc. Prof. Dr. Fatma KÖPRÜLÜ, Yakın Doğu University, Kıbrıs
Assoc. Prof. Dr.Melda Medine SUNAY, Bursa Teknik University
Dr. Chems Eddine BOUKHEDIMI, University of Tizi Ouzou, Department of commerce. Marketing Management. Algeria
Dr. Subhashish DEY, Civil Engineering Department, Gudlavalleru Engineering College, Gudlavalleru, Andhra Pradesh, India

www.ubsder.org

UBSDER

Çankaya - Ankara

06-139-180

Konu: Kongre Düzenleme Kurulu

05.10.2024

Sayı:2024/003

İLGİLİ KURUMA

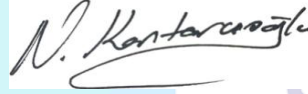
İçişleri Bakanlığı tarafından tahsis edilen 06-139-180 tescil kodu ile Tüzel kişiliğe sahip olan Uluslararası Bilimsel Araştırma ve Strateji Geliştirme Derneği, 5253 sayılı kanuna uygun olarak “Bilimsel Araştırmalar ve Akademik Çalışmalar” alanında ulusal ve uluslararası düzeyde faaliyetlerini yürütmektedir.

Kurumumuzun Yönetim Kurulu tarafından, 05.10.2024 tarihinde saat 14:00’da “Bilimsel Çalışmalarda Strateji Geliştirme” görüşmeleri ile “Bilimsel Kongreler Düzenlenmesi” gündemleri ile toplanmış ve alınan 9 nolu karara istinaden aşağıda detayları yazılı olan bilimsel etkinliğin düzenlenmesine ve etkinliğe ilişkin akademisyenlerin resmi olarak görevlendirilmesine oy birliği ile karar verilmiştir.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Dr. Nadire KANTARCIOĞLU

UBSDER Başkanı

Etkinlik Adı : ULUSLARARASI 5. PARİS SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

Etkinlik Tarihi: 20-22 Aralık 2025 PARİS

www.ubsder.org

KONGRE BAŞKANI

Prof. Dr. Hakkı ÇİFTÇİ
Cukurova University, Türkiye

Düzenleme Kurulu yeleri

Prof. Dr. Glzer İBRAHİMOVA, Baku Eurasian University, Azerbaijan
Prof. Dr. Aysel GÜVEN, Başkent University, Türkiye
Prof. Dr. Hamza Yaşar OCAK, Marmara University, Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Fahri ÖZSUNGUR, Mersin University, Türkiye
Assoc. Prof. Dr. zkan AÇIŞLI, Atatürk University, Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Fatih ÇEMREK, Eskişehir Osmangazi University, Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Melda Medine SUNAY, Bursa Technical University, Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Can YARDIMCI, Afyon Kocatepe University, Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Muhammad Zia-ur-Rehman, Universiti Malaya, Malaysia & NDU, Pakistan
Assist. Prof. Dr. Abdullah Yüksel BARUT, İstanbül Gelişim University, Türkiye
Assist. Prof. Dr. Ender ÖZEREN, Dicle University, Türkiye
Assist. Prof. Dr. Hayri YILDIRIM, Dicle University, Türkiye
Assist. Prof. Dr. Aslı KAYA, İstanbül Gelişim University, Türkiye
Assist. Prof. Dr. Faruk EKEN, Kastamonu University, Türkiye
Assist. Prof. Dr. Ananda MAJUMDAR, North Central Theological Seminary, Minneapolis,
USA
Dr. Keshab Chandra MANDAL, Kolkata, India
Dr. Subhashish DEY, Civil Engineering Department, Gudlavalleru Engineering
College, Andhra Pradesh, India

www.ubsder.org

BUSINESS JOURNAL 5th INTERNATIONAL PARIS SOCIAL SCIENCE CONGRESS
December 20-22, 2025 PARIS

Sayı:2025/015

İlgili Makama:

Uluslararası Bilimsel Araştırma ve Strateji Geliştirme Derneği (UBSDER) tarafından organize edilen “**BUSINESS JOURNAL 5th INTERNATIONAL PARIS SOCIAL SCIENCE CONGRESS**” Aralık 20-22, 2025 tarihinde 7 farklı ülkeden (Türkiye’den 88, yurt dışından 104 bildiri sunuldu) olmak üzere toplam 192 adet sunum yapılarak, çevrimiçi olarak düzenlenmiştir.

Kongremiz, 16 Ocak 2020’de Akademik Teşvik Ödeneği Yönetmeliğine getirilen “Tebliğlerin sunulduğu yurt içinde veya yurt dışındaki etkinliğin uluslararası olarak nitelendirilebilmesi için Türkiye dışından en az beş farklı ülkeden sözlü tebliğ sunan konuşmacının katılım sağlaması ve tebliğlerin yarısından fazlasının Türkiye dışından katılımcılar tarafından sunulması esastır.” Değişikliğine uygun olarak düzenlenmiştir.

Bilgilerinize Arz Ederim

25.12.2025

Dr. Nadire KANTARCIOĞLU

UBSDER Başkanı

Kongremize katılan ülkeler:

France, India, Thaliand, Philippines, Nigeria, Pakistan, Türkiye

*BUSINESS JOURNAL 5th
INTERNATIONAL PARIS
SOCIAL SCIENCE CONGRESS*
December 20-22, 2025 PARIS

İSLETME
DERGİSİ

CONGRESS PROGRAM

Meeting Link:

<https://us06web.zoom.us/j/4603636838?pwd=Gx9rIRf5cUTPsZZ4pilDYkYWaaEAc6.1&omn=81409062718>

Meeting ID: 460 363 6838

Password: 121314

PARTICIPANT COUNTRIES (7):

France, India, Thaliand, Philippines, Nigeria, Pakistan, Türkiye

Türkiye: 88

Other Countries: 104

20.12.2025

PARIS

PARIS TIME: 11:00 AM

CHAIR: Prof. Dr. Sedat CERECİ

CHAIR VICE: Res. Asst. Deniz COŞKUN

Author(s)	Affiliation	Title
Res. Asst. Deniz COŞKUN, Prof. Dr. Muzaffer SELÇUK,	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü & Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı,	COMPARISON OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE ANXIETY LEVELS BY OCCUPATIONAL GROUPS
Res. Asst. Deniz COŞKUN Assoc. Prof. Dr. Mücahit SARİKAYA Prof. Dr. Zeynep Filiz DİNÇ,	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü & Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği & Çukurova Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim	THE POWER OF RHYTHM: THE EFFECTS OF ZUMBA EXERCISES ON STRESS, ANXIETY, AND SELF-ESTEEM
Furkan KIZILTAŞ Assoc. Prof. Dr. Salih ÖNER Prof. Dr. Hamit Hakan ALP Res. Asst. Dr. Beyza ERTAN	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi BES Anabilim Dalı & Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi & Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Temel Tıp Bilimleri Bölümü & Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi	EFFECTS OF DIFFERENT TYPES OF EXERCISE ON S-KLOTHO PROTEIN, PRO- INFLAMMATORY CYTOKINES, AND OXIDATIVE DNA DAMAGE IN ATHLETES
Göksu DEMİR Assoc. Prof. Dr. Leyla Fıruze ARDA Assoc. Prof. Dr. Emrah KOPARAN	Amasya Üniversitesi, SBE İktisat Anabilim Dalı & Amasya Üniversitesi, İ.İ.B.F. İktisat & Amasya Üniversitesi, İ.İ.B.F. Havacılık Yönetimi	STRUCTURAL ANALYSIS OF THE LABOR MARKET: THE MERZIFON EXAMPLE
Prof. Dr. Mehmet Gökhan GENEL Ramlenur BEYAZ	Yalova Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Yeni Medya ve İletişim Bölümü & Yalova Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İletişim Sanatları Ana Bilim Dalı	THE EFFECT OF CARTOONS CREATED FOR PRE-KINDERGARTEN CHILDREN ON CHILDREN'S COMMUNICATION
Prof. Dr. Sedat CERECİ	Hatay Mustafa Kemal University, Faculty of Communication	TECHNOLOGY AND HUMAN RELATIONSHIP
Res. Asst. Tevfik Can BABACAN	Nişantaşı Üniversitesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü	"WHEAT FIELDS" in ART: FROM EARLY DEPICTIONS TO CONTEMPORARY INTERPRETATIONS
İsmail Derrida Kıran	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyoloji Bölümü	ISLAM, IMMIGRATION, AND IDENTITY IN EUROPE

ÖNEMLİ, DİKKATLE OKUYUNUZ LÜTFEN / IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

Önemli, Dikkatle Okuyunuz Lütfen

- ✓ Kongremizde Yazım Kurallarına uygun gönderilmiş ve bilim kurulundan geçen bildirimler için online (video konferans sistemi üzerinden) sunum imkanı sağlanmıştır.
- ✓ Online sunum yapabilmek için <https://zoom.us/join> sitesi üzerinden giriş yaparak "Meeting ID or Personal Link Name" yerine ID numarasını girerek oturuma katılabilirsiniz.
- ✓ Zoom uygulaması ücretsizdir ve hesap oluşturmaya gerek yoktur.
- ✓ Zoom uygulaması kaydolmadan kullanılabilir.
- ✓ Uygulama tablet, telefon ve PC'lerde çalışıyor.
- ✓ Her oturumdaki sunucular, sunum saatinden 15 dk öncesinde oturuma bağlanmış olmaları gerekmektedir.
- ✓ Tüm kongre katılımcıları canlı bağlanarak tüm oturumları dinleyebilir.
- ✓ Moderatör – oturumdaki sunum ve bilimsel tartışma (soru-cevap) kısmından sorumludur.

Dikkat Edilmesi Gerekenler- TEKNİK BİLGİLER

- ✓ Bilgisayarınızda mikrofon olduğuna ve çalıştığına emin olun.
- ✓ Zoom'da ekran paylaşma özelliğine kullanabilmelisiniz.
- ✓ Kabul edilen bildiri sahiplerinin mail adreslerine Zoom uygulamasında oluşturduğumuz oturuma ait ID numarası gönderilecektir.
- ✓ **Katılım belgeleri kongre sonunda tarafınıza pdf olarak gönderilecektir**
- ✓ Kongre programında yer ve saat değişikliği gibi talepler dikkate alınmayacaktır

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- ✓ To be able to attend a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID "Meeting ID or Personal Link Name" and solidify the session.
- ✓ The Zoom application is free and no need to create an account.
- ✓ The Zoom application can be used without registration.
- ✓ The application works on tablets, phones and PCs.
- ✓ The participant must be connected to the session 15 minutes before the presentation time.
- ✓ All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- ✓ Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

Points to Take into Consideration - TECHNICAL INFORMATION

- ✓ Make sure your computer has a microphone and is working.
- ✓ You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- ✓ **Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.**
- ✓ Requests such as change of place and time will not be taken into consideration in the congress program.

Before you login to Zoom please indicate your name_surname and HALL number,
exp. Hall-1, Hakan ÖZTÜRK

Meeting ID: 460 363 6838

Passcode: 121314

Opening Ceremony

Online

Date: **December 21, 2025**

Time: **19:00**

Meeting Link:

<https://us06web.zoom.us/j/4603636838?pwd=Gx9rIRf5cUTPsZZ4pilDYkYWaaEAc6.1&omn=81409062718>

Meeting ID: 460 363 6838

Password: 121314

Speeches:

Prof. Dr. Hakkı ÇİFTÇİ
Cukurova University, Türkiye

www.ubsder.org

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- To be able to make a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID instead of “Meeting ID or Personal Link Name” and solidify the session.
- The Zoom application is free and no need to create an account.
- The Zoom application can be used without registration.
- The application works on tablets, phones and PCs.
- Speakers must be connected to the session 10 minutes before the presentation time.
- **Online presentations;** Presentation time is 10 minutes. There is 5 minutes of question and answer time.
- All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- During the session, your camera should be turned on at least %70 of session period
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

TECHNICAL INFORMATION

- Make sure your computer has a microphone and is working.
- You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

www.ubsder.org

21.12.2025

HALL-1/SESSION-1

PARIS

TÜRKİYE TIME: 19:35-22:00

CHAIR: Lect. Murat GÖKMEN

CHAIR VICE: Dr. Gökçenaz GAYRET

Author(s)	Affiliation	Title
Seda GÖKMEN Lect. Murat GÖKMEN	Düzce University, Faculty of Business Administration, Department of Total Quality Management & Foreign Language Support Department, Office of the Dean of Research, Düzce University, Düzce, Türkiye.	REVELLING HATAN BELİRMATS IN ALP ER TUNGA EPIC
Lect. Murat GÖKMEN	Foreign Language Support Department, Office of the Dean of Research, Düzce University, Düzce, Türkiye	VASIR BILKADIR ABDÜLHAMİD II'S TRIUMPHANT POLICIES IN BAYT AL-MAQDIS
Dr. Gökçenaz GAYRET	Trabzon University, School of Foreign Languages	THE FEMALE BODY FOR SALE: CONSUMPTION CULTURE AND THE COMMODIFYING GAZE IN LUCY KIRKWOOD'S NSFV
Dr. Gökçenaz GAYRET	Trabzon University, School of Foreign Languages	THE IMAGERY OF ABSENCE IN THE IDEALIZED FEMALE BODY AFTER MASTECTOMY IN LOUISE PAGE'S TISSUE
Lect. Hatice GÜR	Karabük University, School of Foreign Languages	IMMORTAL DOUBTS: BIOGRAPHICAL AND AFFECTIVE DIMENSIONS OF MORTALITY IN EMILY DICKINSON'S POETRY
Lect. Hatice GÜR	Karabük University, School of Foreign Languages	MODERNIST ICONOCLASM AND SPIRITUAL CRISIS IN T. S. ELIOT'S "ASH- WEDNESDAY" AND ÂSAF HÂLET ÇELEBİ'S "İBRAHİM (ABRAHAM)"
Lecturer Dr. Hafize GÜZEL KAMACI Prof. Dr. Özge CAN	Dokuz Eylül Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu & Dokuz Eylül Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi	LINGUISTIC AWARENESS IN TASK DESIGN: A TASK-BASED LANGUAGE TEACHING APPROACH
Lecturer Elif AYDEMİR ÜRKER	İstanbul Topkapı Üniversitesi	BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF STUDIES CONDUCTED IN THE FIELD OF LANGUAGE EDUCATION
Lecturer Ülker GÖRGÜLÜ	İstanbul Topkapı Üniversitesi, Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER)	CONNOTATIVE ANALYSIS OF PROPER NAMES IN AZERBAIJANI EPIGRAPHIC TEXTS

21.12.2025

HALL-2/SESSION-1

PARIS

TÜRKIYE TIME: 19:35-22:00

CHAIR: Ananda Majumdar

CHAIR VICE: Moses Adeolu AGOI

Author(s)	Affiliation	Title
Lareeb GULL Muhammad Talha Noor BADSHAH Syeda Moeza GULL	Independent Researcher	CRITICAL ANALYSIS OF THE NOVEL ME BEFORE YOU WITH REFERENCE TO EUTHANASIA
Lareeb GULL Muhammad Talha Noor BADSHAH Syeda Moeza GULL	Independent Researcher	THE EXISTENTIAL CRISIS IN WISLAWA SZYMBORSKA'S POETRY: A THEMATIC ANALYSIS
Ananda Majumdar	Harvard University	THE ROLE OF CHARITY IN SHAPING MIEVEAL SOCIETY: INSIGHTS INTO SOCIAL WELFARE AND COMMUNITY DYNAMICS
Oluwakemi Racheal OSHINOWO Moses Adeolu AGOI Samuel Olayiwola AJAGA Oluwanifemi Opeyemi AGOI	Lagos State University of Education, Lagos Nigeria & Obafemi Awolowo University, Osun Nigeria.	LEADERSHIP STRATEGIES FOR IMPLEMENTING AI-DRIVEN SCHOOL MANAGEMENT SYSTEMS
Ph.D. Matilda LIKAJ	Department of Sociology Faculty of Education University of 'Aleksander Moisiu' Durrës (UAMD)	THE DIALECTIC OF TRUST AND INSTITUTIONS AS EMIGRATION PUSH FACTORS: ALBANIAN YOUTH AS POTENTIAL HIGH SKILLS WORKERS EMIGRANTS
Zohaib Hassan SAIN	Universitas Brawijaya, Malang, Indonesia.	DESIGN AND IMPLEMENTATION OF VIRTUAL REALITY- SUPPORTED ONLINE MANDARIN LEARNING THROUGH AN ADDIE- BASED PROJECT-ORIENTED APPROACH

21.12.2025

HALL-3/SESSION-1

PARIS

TÜRKİYE TIME: 19:35-22:00

CHAIR: Assoc. Prof. Dr Huriye İrem KALAYCI KIRLIOĞLU

CHAIR VICE: Asst. Prof. Dr. Kader BAHAYİ

Author(s)	Affiliation	Title
Res. Asst. Burcu Sena TOSUN Assoc. Prof. Dr. Yeşim ESGİN	İstanbul Medipol Üniversitesi, İletişim Fakültesi	SOCIAL PROOF AS A PERSUASION STRATEGY IN MARKETING COMMUNICATION: A CASE ANALYSIS
Asst. Prof. Dr. Kader BAHAYİ Birsen ÖNGÜL	İstanbul Okan Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Psikoloji & İstanbul Okan Üniversitesi, Lisansüstü Enstitüsü	THE MEDIATING ROLE OF EMOTION REGULATION IN THE RELATIONSHIP BETWEEN PERCEIVED STRESS AND SYMPTOMS OF ATTENTION DEFICIT AND HYPERACTIVITY DISORDER IN ADULTS
Elif AYTEN KAYAR Asst. Prof. Dr. Ozan KAYAR	Çankırı Karatekin Üniversitesi & Çankırı Karatekin Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi	SINGLE PARENTHOOD IN CHANGING FAMILY STRUCTURES: AN EVALUATION WITH RESPECT TO CHILD AND PARENT MENTAL HEALTH
Asst. Prof. Dr. Elis ARABOĞLU	Trakya Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı	THE PLACE AND SIGNIFICANCE OF FRANZ SCHUBERT'S ARPEGGIONE SONATA IN THE VIOLA REPERTOIRE
Assoc. Prof. Dr Huriye İrem KALAYCI KIRLIOĞLU Assoc. Prof. Dr Mehmet KIRLIOĞLU	Karabük Üniversitesi, İİBF, Sosyal Hizmet Bölümü	THE IMPORTANCE OF ATTACHMENT THEORY IN SOCIAL WORK PRACTICES
Prof. Dr. Fatih KIRIŞIK Assoc. Prof. Dr Huriye İrem KALAYCI KIRLIOĞLU	Karabük Üniversitesi, Kamu Politikaları Araştırma ve Geliştirme Merkezi (KAPGEM), KAPGEM Koordinatörü, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi & Karabük Üniversitesi, Kamu Politikaları Araştırma ve Geliştirme Merkezi (KAPGEM), Aile ve Sosyal Hizmet Politikaları Masası, İİBF, Sosyal Hizmet Bölümü	GRADUAL FAMILY INCENTIVE SYSTEM (GFIS): A PROPOSAL FOR INCREASING BIRTHS IN TURKEY THROUGH MATERIAL AND SYMBOLIC INCENTIVES
Ass. Prof. Dr. Mehmet Emin BAYNAZOĞLU	Trakya University, Keşan Yusuf Çapraz College of Applied Sciences	SUSTAINABLE TOURISM: AN ACADEMIC REVIEW ON THE ECONOMIC AND ENVIRONMENTAL IMPACTS OF RENEWABLE ENERGY USE
Ass. Prof. Dr. Mehmet Emin BAYNAZOĞLU Lecturer. PhD. Taşkın TEZ	Trakya University, Keşan Yusuf Çapraz College of Applied Sciences Trakya University, Edirne Vocational College of Technical Sciences	SEASONAL CLASSIFICATION OF TOURISM DEMAND IN TÜRKİYE USING THE RANDOM FOREST ALGORITHM

21.12.2025

HALL-4/SESSION-1

PARIS

TÜRKİYE TIME: 19:35-22:00

CHAIR: Prof. Dr. Hakkı ÇİFTÇİ

CHAIR VICE: Asst. Prof. Dr. Mesut ÖZEL

Author(s)	Affiliation	Title
Prof. Dr. Hakkı ÇİFTÇİ	Çukurova University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Economics, Chair of Economic History	SUSTAINABLE DEVELOPMENT ARTERY IN THE KOZAN MANSURLU IN DERESI ECOSYSTEM: A ROADMAP FOR ECONOMIC, ECOLOGICAL, AND TECHNOLOGICAL TRANSFORMATION
Prof. Dr. Hakkı ÇİFTÇİ	Çukurova University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Economics, Chair of Economic History	AHI ENTREPRENEURSHIP ECOSYSTEM AND THE ECONOMIC IMPLICATIONS OF DIGITAL TRANSFORMATION
Asst. Prof. Dr. Mesut ÖZEL	İstanbul Kent Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi	INVENTION OF TRADITION AND CONSTRUCTION OF ORGANIZATIONAL IDENTITY: THE TRANSFORMATION OF THE TURKISH NAVY UNDER THE REPUBLIC
Asst. Prof. Dr. Mesut ÖZEL	İstanbul Kent Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi	THE REINVENTION OF A HERO: BARBAROS HAYRETTİN PAŞA AND THE POLITICS OF NAVAL MEMORY IN TÜRKİYE
Assoc. Prof. Dr. Sevgi İŞİK EROL	Batman Üniversitesi İİBF	WORKING LIFE IN THE TEACHINGS OF HACI BEKTAŞ VELİ: An Approach Based on Labor, Halal Earnings, Morality and Science
Assoc. Prof. Dr. Sevgi İŞİK EROL	Batman Üniversitesi İİBF	AKHISM ORGANIZATION AND SOCIAL SECURITY LAW: A Comparative Analysis of
Nurten İREN Assoc. Prof. Dr. Ali KAHRAMANOĞLU	Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Girişimcilik ve Yenilikçilik Bölümü Ana Bilim Dalı, Samsun, Türkiye & Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sigortacılık ve Aktüerya Bilimleri Bölümü, Sigortacılık ve Aktüerya Bilimleri Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye,	FACTORS AFFECTING DIJITAL TECHNOLOGY PURCHASE DECISIONS IN FAMILIES WITH CHILDREN
Asst. Prof. Dr. Duygu KALKAY Prof. Dr. Halil TUNALI	Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi, İksadi ve İdari Bilimler Fakültesi & İstanbul Üniversitesi, İksadi Fakültesi	A STUDY ON THE RELATIONSHIP BETWEEN AUTONOMOUS FINANCE AND MONETARY POLICY UNCERTAINTY WITHIN THE SCOPE OF FINANCIAL INNOVATION
Assoc. Prof. Dr. Sibel AKOVA Mariam NADİF	Yalova Üniversitesi	THE EFFECTS OF TURKISH TELEVISION SERIES ON TÜRKİYE-MOROCCO COMMERCIAL RELATIONS IN THE CONTEXT OF SOFT POWER
Assoc. Prof. Dr. Sibel AKOVA Saltuk Buğrahan ALTAY	Yalova Üniversitesi	A STUDY ON LIFE SATISFACTION IN THE DISTRICT OF ATAŞEHİR, ISTANBUL, WITHIN THE CONTEXT OF BRAND CITY

21.12.2025

HALL-5/SESSION-1

PARIS

TÜRKİYE TIME: 19:35-22:00

CHAIR: Asst. Prof. Dr Hilal OK ERGÜN

CHAIR VICE: Lecturer Dr. Orhan KESKİN

Author(s)	Affiliation	Title
Lecturer Dr. Orhan KESKİN	Kayseri Üniversitesi, Bünyan MYO	THE IMPACT OF FINANCIAL MISINFORMATION ON INVESTOR BEHAVIOR IN SOCIAL MEDIA
Lecturer Dr. Orhan KESKİN	Kayseri Üniversitesi, Bünyan MYO	FINANCIAL MISINFORMATION IN THE DIGITAL AGE: AN EXAMINATION OF INVESTOR BEHAVIOR AND MARKET IMPLICATIONS
Asst. Prof. Dr Hilal OK ERGÜN Assoc. Prof. Dr. Tolga ERGÜN Assoc. Prof. Dr. Yusuf GÜNEYSU	Trabzon Üniversitesi, Beşikdüzü Meslek Yüksekokulu & Trabzon Üniversitesi, Vakfikebir Meslek Yüksekokulu & Trabzon Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi	DO CLIMATE FINANCE AND RENEWABLE ENERGY IMPACT ENVIRONMENTAL QUALITY? AN APPLICATION ON TÜRKİYE
Asst. Prof. Dr Hilal OK ERGÜN Assoc. Prof. Dr. Yusuf GÜNEYSU Assoc. Prof. Dr. Tolga ERGÜN	Trabzon Üniversitesi, Beşikdüzü Meslek Yüksekokulu & Trabzon Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi & Trabzon Üniversitesi, Vakfikebir Meslek Yüksekokulu	THE INTERACTION BETWEEN FINANCIAL DEVELOPMENT AND GREEN ENERGY CAPACITY: THE CASE OF TÜRKİYE
Lecturer Dr. Yağmur CALLAK SARGIN	Bursa Uludağ Üniversitesi, Büyükşehir Meslek Yüksekokulu	DOMAIN-SPECIFIC CONTRIBUTIONS OF BIOLOGICAL AND ENVIRONMENTAL FACTORS TO EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT: A HIERARCHICAL ANALYSIS BASED ON AGTE DATA
Lecturer Dr. Nizamettin ÖZTÜRKÇÜ Asst. Prof. Dr Muhammed Fatih AYDEMİR	Bursa Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Lojistik Programı & Bursa Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Dış Ticaret Bölümü	PERFORMANCE ANALYSIS OF THE TOP EXPORTING PROVINCES IN TÜRKİYE: ENTROPY AND MAIRCA APPROACH
Asst. Prof. Dr. Muhammed Fatih AYDEMİR Lecturer. Dr. Nizamettin ÖZTÜRKÇÜ	Bursa Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Dış Ticaret Bölümü & Bursa Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Lojistik Programı	CROSS-BORDER B2C E-COMMERCE MODELS: A COMPARATIVE EVALUATION
Asst. Prof. Erkam Emin AYVAZ	Erciyes University, Faculty of Aeronautics and Astronautics	THE INTERDEPENDENCE OF AIR FREIGHT AND ECONOMIC GROWTH: EVIDENCE FROM TÜRKİYE

21.12.2025

HALL-6/SESSION-1

PARIS

TÜRKİYE TIME: 19:35-22:00

CHAIR: Prof. Dr. Mehmet Nuri ÇINARCI

CHAIR VICE: Assoc. Prof. Dr. Hülya SÖNMEZ L. LE

Author(s)	Affiliation	Title
Assoc. Prof. Dr. Beyhan Pamuk Res. Asst. İrem Demirayak	Uşak Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü & Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü	CHARACTERISTICS OF MOTORCYCLE RIDERS; CLOTHING/EQUIPMENT AND DESIGN STUDIES FOR CHOPPER/CRUISER USERS
Asst. Prof. Dr. Duygu OVACIK ÇORUH Asst. Prof. Dr. Levent ÇORUH	Erciyes Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi & Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi	THE CONCEPT OF META-SPACE IN THE DIGITAL AGE: NEW FRONTIERS IN ARCHITECTURE AND ART
Asst. Prof. Dr. Damla YILDIZ	Karabük Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü, Ormanlık Politikası ve Yönetimi Ana Bilim Dalı, Karabük/TÜRKİYE	CURRENT STATUS, ISSUES, AND SOLUTION PROPOSALS IN THE LOCAL GUIDANCE APPLICATION
Asst. Prof. Dr. Damla YILDIZ	Karabük Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü, Ormanlık Politikası ve Yönetimi Ana Bilim Dalı, Karabük/TÜRKİYE	BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF POSTGRADUATE THESES PREPARED ON COOPERATIVES IN THE FIELD OF FORESTRY AND FOREST ENGINEERING PROFESSIONAL DISCIPLINE
Assoc. Prof. Dr. Beyhan PAMUK Assoc. Prof. Dr. Şengül EROL Shaghayegh TAJAMMOLİ MOHADDES	Uşak Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü & Uşak Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Ens.Tasarım Çalışmaları Yük.Lisans Öğrencisi	THE COLOR OF THE SOUND, THE TEXTURE OF THE FABRIC: SYNEATHETIC REFLECTIONS OF DEEP HOUSE AND IRANIAN FOLK FUSION IN CLOTHING DESIGN
Prof. Dr. Mehmet Nuri ÇINARCI	Van Yüzcüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi	SADİ'S GULISTAN AS A SOURCE OF WISDOM IN ŞEM'İ ŞEM'ULLAH'S ANNOTATION ON THE MASNAVI
Prof. Dr. Mehmet Nuri ÇINARCI	Van Yüzcüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi	THE FUNCTION OF THE VERSES AND HADITHS USED IN ÂŞİK ÇELEBİ'S DIVAN
Assoc. Prof. Dr. Hülya SÖNMEZ L. LE GAC	Muş Alparslan Üniversitesi/Eğitim Fakültesi	AN EVALUATION OF THE CONCEPTS OF MINORITY LANGUAGE AND HERITAGE LANGUAGE
Öykü Soyöz Semerci Assoc. Prof. Dr. Emre Vadi Balcı	Usak University, Graduate School of Education, Department of Communication Sciences, Central Campus, Usak. & Usak University, Graduate School of Education, Department of Communication Sciences, Central Campus, Usak.	DIGITALIZATION AND EMERGING BEHAVIORAL DEPENDENCIES: NOMOPHOBIA, NETLESSPHOBIA, FOMO, AND SOCIAL CYBERLOAFING
Şeymanur ALPAR Asst. Prof. Dr. Damla YILDIZ	Karabük Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği Bölümü, Karabük-TÜRKİYE & Karabük Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü, Ormanlık Politikası ve Yönetimi Ana Bilim Dalı, Karabük/TÜRKİYE	EVALUATIONS OF WOMEN FOREST ENGINEERS EMPLOYED IN THE PUBLIC SECTOR
Eda GÜLBAY Asst. Prof. Dr. Damla YILDIZ	Karabük Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği Bölümü, Karabük-TÜRKİYE & Karabük Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü, Ormanlık Politikası ve Yönetimi Ana Bilim Dalı, Karabük/TÜRKİYE	THE EFFECTS OF FORESTS ON HUMAN HEALTH: FOREST BATHING AND FOREST THERAPY PRACTICES IN THE CONTEXT OF HEALTH TOURISM

21.12.2025

HALL-7/SESSION-1

PARIS

TÜRKİYE TIME: 19:35-22:00

CHAIR: Prof. Dr. Murat YILMAZ

CHAIR VICE: Assoc. Prof. Dr. Selma AKOL GÖKTAŞ

Author(s)	Affiliation	Title
Prof. Dr. Murat YILMAZ	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi	POPULATION DEVELOPMENT AND FACTORS AFFECTING DEVELOPMENT IN ISTANBUL (TR1) LEVEL-1 REGION BETWEEN 2007-2024
Prof. Dr. Murat YILMAZ	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi	POPULATION DEVELOPMENT AND FACTORS AFFECTING DEVELOPMENT IN WESTERN MARMARA (TR2) LEVEL-1 REGION BETWEEN 2007-2024
Asst. Prof. Dr. Zeynep ÇAVUŞ ERDEM	Harran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi	AN INVESTIGATION OF PRE-SERVICE TEACHERS' DEFINITIONS OF ALGEBRAIC CONCEPTS
Asst. Prof. Dr. Zeynep ÇAVUŞ ERDEM	Harran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi	THE EXAMINATION OF MATHEMATICAL MODELING PROBLEMS DESIGNED BY PRE-SERVICE TEACHERS
Assoc. Prof. Dr. Zühre YILMAZ GÜNGÖR	Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi	LANGUAGE TEACHING IN THE DIGITAL AGE: AN ANALYSIS OF THE FRENCH FOREIGN LANGUAGE METHOD BOOK ÉDITO IN TERMS OF TECHNOLOGY COMPATIBILITY
Assoc. Prof. Dr. Selma AKOL GÖKTAŞ	Trakya University, Faculty of Education	ASSESSMENT OF PRE-SERVICE TEACHERS' OPINIONS ON THEIR PROFESSIONAL SELF-EFFICACY AT TRAKYA UNIVERSITY
Assoc. Prof. Dr. Selma AKOL GÖKTAŞ	Trakya University, Faculty of Education	AN INVESTIGATION OF ATTITUDES TOWARD THE TEACHING PROFESSION: A STUDY ON PRESERVICE TEACHERS AT TRAKYA UNIVERSITY
Prof. Dr. Necdet KONAN Belemir GEZER	İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü & İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi Yüksek Lisans öğrencisi	OPINIONS, EXPERIENCES, AND RECOMMENDATIONS OF ENGLISH TEACHERS REGARDING THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN PRIMARY SCHOOL ENGLISH EDUCATION
Prof. Dr. Necdet KONAN Hidayet Üneyse DEMİR	İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü & İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi Yüksek Lisans öğrencisi,	SCHOOL COUNSELORS' VIEWS, EXPERIENCES, AND RECOMMENDATIONS CONCERNING ARTIFICIAL INTELLIGENCE-SUPPORTED GUIDANCE ACTIVITIES

21.12.2025

HALL-8/SESSION-1

PARIS

TÜRKİYE TIME: 19:35-22:00

CHAIR: Asst. Prof. Dr. Osman SÖNER

CHAIR VICE: Dr. Yusuf ÇAKIR

Author(s)	Affiliation	Title
Asst. Prof. Dr. Osman SÖNER Deniz DABAN	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü & İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi	SCIENTIFIC MAP OF THE LITERATURE ON THERAPEUTIC FAMILY MEDIATION: BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF WOS PUBLICATIONS
Asst. Prof. Dr. Osman SÖNER Sümeyye DÜNDAR İclal KARABALIK	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü & İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi	THE INVISIBLE POWER OF PSYCHOTHERAPY: A SYSTEMATIC ANALYSIS OF MASTER'S THESES ON THE THERAPEUTIC ALLIANCE
Dr. Yusuf ÇAKIR	Diyanet İşleri Başkanlığı	RADI AL-ESTERÂBÂDÎ'S EXPERTISE WITH POETRY: THE EXAMPLE OF TAWÂBU
Asst. Prof. Dr. Servet KILIÇ	Bingöl Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi	THE ATTRIBUTE OF BAYNIYYA IN CLASSICAL AND MODERN PHONETICS: CONCEPTUAL FRAMEWORK AND A COMPARATIVE STUDY
MSc. Şifa ONBAŞI Assoc. Prof. Dr. Sultan OKUMUŞOĞLU	European University of Lefke, Faculty of Arts & Sciences	EXAMINATION OF THE PREDICTOR EFFECT FOR GENDER ROLES AND LEGITIMIZATION OF HONOUR SYSTEM VARIABLES ABOUT ATTITUDES TOWARDS VIOLENCE AGAINST WOMEN IN THE NAME OF HONOR
Asst. Prof. Dr. Çiğdem YEL	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü	HEALTH LITERACY AND AGING
İrem YILMAZ ASLANTAŞ Assoc. Prof. Dr. Hüseyin EKİZLER	İstanbul Nişantaşı Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü & Marmara Üniversitesi, İşletme Fakültesi	THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE APPLICATIONS IN E- COMMERCE ON CONSUMER BEHAVIOR
Hakan GÜLÇAY Burcu ÇITLAK	Medicana Education Group, MBA Schools Denizli Campus & Medicana Education Group, MBA Schools General Management Department	A REVIEW OF THE PRACTICAL USE OF DRAMA TECHNIQUES IN CHILDREN WITHIN THE CONTEXT OF SENSORY ACTIVATOR THEORY

21.12.2025

HALL-9/SESSION-1

PARIS

TÜRKİYE TIME: 19:35-22:00

CHAIR: Prof. Dr. İsmail BAKAN

CHAIR VICE: Asst. Prof. Dr. Yusuf Erdem TUNÇ

Author(s)	Affiliation	Title
Assist Prof. PhD Hüseyin GÜVENOĞLU Prof. Dr. Özcan KARAHAN	Bandırma Onyediy Eylül University Faculty of Economics and Administrative Sciences	THE RELATIVE IMPACT OF COST AND DEMAND INFLATION ON INTEREST RATES IN TÜRKİYE
Assist Prof. PhD Hüseyin GÜVENOĞLU Prof. Dr. Özcan KARAHAN	Bandırma Onyediy Eylül University Faculty of Economics and Administrative Sciences	THE VALIDITY OF THE QUANTITY THEORY OF MONEY IN TÜRKİYE
Prof. Dr. İsmail BAKAN Prof. Dr. Burcu ERŞAHAN Yasemin PAÇACI	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, & Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü	THE IMPACT OF ORGANİZATİONAL CİTİZENSHIP BEHAVİOR ON WORKPLACE FRIENDSHIP AND WORKPLACE HAPPİNESS: AN FİELD STUDY
Asst. Prof. Dr. Yusuf Erdem TUNÇ	Karadeniz Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	SOCIAL PROTECTION AGAINST CONTINGENT RISKS
Asst. Prof. Dr. Yusuf Erdem TUNÇ	Karadeniz Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	PARENTAL LEAVE IN TURKEY AND EUROPEAN UNION COUNTRIES
Asst. Prof. Dr. İbrahim Oğulcan ERAYMAN	Bursa Uludağ Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	NEW FORMS OF DOMINATION IN LIBERAL DEMOCRACY: A CRITICAL PERSPECTIVE CENTERED ON WOLIN AND CHUL HAN
Prof. Dr. İsmail BAKAN Prof. Dr. Burcu ERŞAHAN Ayşe BUYUNDURUK	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	THE PREDİCTİVE ROLE OF ORGANİZATİONAL CULTURE AND ORGANİZATİONAL SPİRİTUALİTY ON TRANSFORMATİONAL LEADERSHIP İN THE BANKİNG SECTOR
Assoc.Prof..Dr. Yasin KEREM	Sakarya University, the Faculty of Business	TO WHAT EXTENT CAN THE RISE OF THE SWEDISH DEMOCRATS BE EXPLAINED BY THE INCREASING NUMBER OF IMMİGRANTS?
Prof. Dr. Fatih KIRIŞIK Res. Asst. Furkan KILINÇER	Karabük Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	THE STATE'S POSİTİVE OBLİGATİON İN COMBATİNG İNFORMATİON DİSORDER AND THE RİGHİ TO ACCESS ACCURATE İNFORMATİON
Orhan OKTAR Prof. Dr. Enis Baha BİÇER	Yüksek Lisans Öğrencisi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sağlık Turizmi İşletmeciliği, Sivas, Türkiye & Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, SBF, Sağlık Yönetimi, Sivas, Türkiye	AN EXAMİNATİON OF EXPATRIATES' AWARENESS OF HEALTH TOURİSM İN TÜRKİYE

21.12.2025**HALL-10/SESSION-1****PARIS****TÜRKİYE TIME: 19:35-22:00****CHAIR:** Yunus ERGÜN**CHAIR VICE:** Emil Ağayev

Author(s)	Affiliation	Title
Emil Ağayev	Teacher of the subject combination commission "Art and physical education" of the Azerbaijan State Pedagogical College under the Azerbaijan State Pedagogical University	MODERN AZERBAIJAN FINE ART HISTORY: NEW TRADITION, STYLE AND COMPOSITION
Emil Ağayev	Teacher of the subject combination commission "Art and physical education" of the Azerbaijan State Pedagogical College under the Azerbaijan State Pedagogical University	MUZEYLƏRDƏ PEŞƏ ETİKASININ İNKİŞAFINDA İDARƏETMƏNİN ROLU.
Həmzəbəyova Təranə Ağarza qızı	ADPU-nun nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kollecinin müəllimi, "Qabaqcıl təhsil işçisi"	HEYDƏR ƏLİYEVİN DÖVLƏTÇİLİK KONSEPSİYASINDA KONSTITUSIYA VƏ SUVERENLİK İLİ KONTEKSTİNDƏ BƏDƏN TƏRBIYƏSİ VƏ İDMANA KONSTITUSION YANAŞMA.
Ələkbərov İkrəm İsmayıl oğlu	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	CLIMATE CHANGE OF SHIP ENERGY FACILITIES EFFECT ON EFFICIENCY
Hacer KICIRLI Beyza ALTUNTAŞ İlayda GÜÇLÜ Berfin İrem TUNÇ Sudenaz KARAKAYA	Yüksek İhtisas University, Faculty of Health Sciences, Department of Health Management, Ankara, Türkiye	THE EFFECTS OF ORGANIZATIONAL CULTURE AND ORGANIZATIONAL CLIMATE ON DIGITAL TRANSFORMATION ADAPTATION IN HEALTHCARE INSTITUTIONS: A FIELD STUDY IN ANKARA
Beyza Sinem BİNGÖL Edanur MENEKŞE Rümeysa KANLI Emine DEMİR	Yüksek İhtisas University, Faculty of Health Sciences, Department of Health Management, Ankara, Türkiye	THE RELATIONSHIP BETWEEN ORGANIZATIONAL CULTURE AND CLIMATE AND EMPLOYEE PERFORMANCE: A FIELD STUDY IN A HEALTHCARE INSTITUTION IN ANKARA
Lara Eylül BİLGİ Sağnak İSPİRLİ Havva KOCALOĞLU Nilay MERMER	Yüksek İhtisas University, Faculty of Health Sciences, Department of Health Management, Ankara, Türkiye	THE IMPACT OF ORGANIZATIONAL CULTURE AND ORGANIZATIONAL CLIMATE ON PATIENT SATISFACTION IN HEALTHCARE INSTITUTIONS: A FIELD STUDY IN A HOSPITAL IN ANKARA
Kamil GÜMÜŞ Eren ÖZALP Teoman ÖZTÜRK Umut GEDİK Yusufcan KIRIMLI	Yüksek İhtisas University, Faculty of Health Sciences, Department of Health Management, Ankara, Türkiye	ORGANIZATIONAL JUSTICE PERCEPTION IN THE CONTEXT OF ORGANIZATIONAL CULTURE AND ORGANIZATIONAL CLIMATE IN HEALTHCARE INSTITUTIONS: THE ANKARA CASE
Yunus ERGÜN Lecturer Ali Şükrü CİHAN	Bağımsız Araştırmacı & Giresun Üniversitesi, Espiye Meslek Yüksekokulu, Sivil Savunma ve İtfaiyecilik Programı, Giresun.	NATURAL DISASTERS, MIGRATION AND DISPLACEMENT: A COMPARATIVE ANALYSIS FROM GLOBAL AND TURKISH PERSPECTIVES
Yunus ERGÜN Lecturer Ali Şükrü CİHAN	Bağımsız Araştırmacı & Giresun Üniversitesi, Espiye Meslek Yüksekokulu, Sivil Savunma ve İtfaiyecilik Programı, Giresun.	UNIVERSITY STUDENTS' PERCEPTIONS OF NATURAL DISASTER AWARENESS: A CIVIL DEFENCE AND FIREFIGHTING STUDENTS CASE STUDY
Assoc. Prof. Dr. Nigar ALEV Assoc. Prof. Dr. Hüseyin ÇELİK	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi/İ.İ.B.F., İktisat Bölümü & Dicle Üniversitesi/İ.İ.B.F., İktisat Bölümü	FOREIGN DIRECT INVESTMENT AND YOUTH UNEMPLOYMENT IN TÜRKİYE: AN EMPIRICAL ASSESSMENT
Assoc. Prof. Dr. Nigar ALEV Assoc. Prof. Dr. Hüseyin ÇELİK	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi/İ.İ.B.F., İktisat Bölümü & Dicle Üniversitesi/İ.İ.B.F., İktisat Bölümü	AN ANALYSIS OF THE EFFECT OF EXCHANGE RATE, ECONOMIC GROWTH, AND RAINFALL AMOUNT ON AGRICULTURAL EXPORTS IN TURKEY USING THE TODA-YAMAMOTO CAUSALITY TEST

ÖNEMLİ, DİKKATLE OKUYUNUZ LÜTFEN / IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

Önemli, Dikkatle Okuyunuz Lütfen

- ✓ Kongremizde Yazım Kurallarına uygun gönderilmiş ve bilim kurulundan geçen bildirimler için online (video konferans sistemi üzerinden) sunum imkanı sağlanmıştır.
- ✓ Online sunum yapabilmek için <https://zoom.us/join> sitesi üzerinden giriş yaparak "Meeting ID or Personal Link Name" yerine ID numarasını girerek oturuma katılabilirsiniz.
- ✓ Zoom uygulaması ücretsizdir ve hesap oluşturmaya gerek yoktur.
- ✓ Zoom uygulaması kaydolmadan kullanılabilir.
- ✓ Uygulama tablet, telefon ve PC'lerde çalışıyor.
- ✓ Her oturumdaki sunucular, sunum saatinden 15 dk öncesinde oturuma bağlanmış olmaları gerekmektedir.
- ✓ Tüm kongre katılımcıları canlı bağlanarak tüm oturumları dinleyebilir.
- ✓ Moderatör – oturumdaki sunum ve bilimsel tartışma (soru-cevap) kısmından sorumludur.

Dikkat Edilmesi Gerekenler- TEKNİK BİLGİLER

- ✓ Bilgisayarınızda mikrofon olduğuna ve çalıştığına emin olun.
- ✓ Zoom'da ekran paylaşma özelliğine kullanabilmelisiniz.
- ✓ Kabul edilen bildiri sahiplerinin mail adreslerine Zoom uygulamasında oluşturduğumuz oturuma ait ID numarası gönderilecektir.
- ✓ **Katılım belgeleri kongre sonunda tarafınıza pdf olarak gönderilecektir**
- ✓ Kongre programında yer ve saat değişikliği gibi talepler dikkate alınmayacaktır

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- ✓ To be able to attend a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID "Meeting ID or Personal Link Name" and solidify the session.
- ✓ The Zoom application is free and no need to create an account.
- ✓ The Zoom application can be used without registration.
- ✓ The application works on tablets, phones and PCs.
- ✓ The participant must be connected to the session 15 minutes before the presentation time.
- ✓ All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- ✓ Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

Points to Take into Consideration - TECHNICAL INFORMATION

- ✓ Make sure your computer has a microphone and is working.
- ✓ You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- ✓ **Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.**
- ✓ Requests such as change of place and time will not be taken into consideration in the congress program.

Before you login to Zoom please indicate your name_surname and HALL number,
exp. Hall-1, Hakan ÖZTÜRK

Meeting ID: 460 363 6838

Passcode: 121314

Opening Ceremony

Online

Date: **December 21, 2025**

Time: **10:00**

UBS

Meeting Link:

<https://us06web.zoom.us/j/4603636838?pwd=Gx9rIRf5cUTPsZZ4pilDYkYWaaEAc6.1&omn=81409062718>

Meeting ID: 460 363 6838

Password: 121314

www.ubsder.org

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- To be able to make a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID instead of “Meeting ID or Personal Link Name” and solidify the session.
- The Zoom application is free and no need to create an account.
- The Zoom application can be used without registration.
- The application works on tablets, phones and PCs.
- Speakers must be connected to the session 10 minutes before the presentation time.
- **Online presentations;** Presentation time is 10 minutes. There is 5 minutes of question and answer time.
- All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- During the session, your camera should be turned on at least %70 of session period
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

TECHNICAL INFORMATION

- Make sure your computer has a microphone and is working.
- You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

www.ubsder.org

21.12.2025**HALL-1/SESSION-1****PARIS****TÜRKIYE TIME: 10:00-12:00****CHAIR: Dr. Musa ABDULLAHI****CHAIR VICE: MsC Ananya SINGH**

Author(s)	Affiliation	Title
Dr. Jean LEROY	Université Paris Nanterre – Department of Sociology France	SOCIAL INEQUALITY AND URBAN TRANSFORMATION
MsC Ananya SINGH	Jawaharlal Nehru University – Centre for Political Studies India	YOUTH POLITICAL PARTICIPATION IN EMERGING DEMOCRACIES
Dr Somchai KITTIPONG MsC Narin CHAIWAT	Chulalongkorn University – Faculty of Social Sciences Thailand	CULTURAL IDENTITY AND GLOBALIZATION PROCESSES
Maria SANTOS	University of the Philippines – Department of Communication Philippines	DIGITAL MEDIA AND CIVIC ENGAGEMENT
Dr. Adebayo OLADIPO MsC Funke ADEYEMI Samuel OKON	University of Ibadan – Department of Sociology Nigeria	COMMUNITY DEVELOPMENT AND SOCIAL COHESION
MSc Ayesha KHAN	University of the Punjab – Department of Education Pakistan	TEACHER PERCEPTIONS OF INCLUSIVE EDUCATION
Dr Claire MOREL Luc PERRAUD	Sciences Po – Department of Political Science France	PUBLIC POLICY RESPONSES TO SOCIAL MOBILITY
Rahul MEHTA MsC Priya DESAI Dr. Vikram SHARMA Anil PATEL Neha JOSHI	University of Delhi – Department of Sociology India	MIGRATION TRENDS AND LABOR MARKET DYNAMICS
Dr. Liza RAMIREZ MsC Carlo MENDOZA	Ateneo de Manila University – Development Studies Program Philippines	POVERTY ALLEVIATION POLICIES AND LOCAL GOVERNANCE
Dr. Musa ABDULLAHI	Ahmadu Bello University – Department of Political Science Nigeria	DEMOCRATIC INSTITUTIONS AND ELECTORAL TRUST

BUSINESS JOURNAL 5th INTERNATIONAL PARIS SOCIAL SCIENCE CONGRESS

December 20-25, 2025 PARIS

ONLINE**21.12.2025****HALL-2/SESSION-1****PARIS****TÜRKIYE TIME: 10:00-12:00****CHAIR: Dr. Pierre DUMAS****CHAIR VICE: MsC Hamza RAZA**

Author(s)	Affiliation	Title
Dr. Pierre DUMAS	Université Toulouse Jean Jaurès – Department of Sociology France	SOCIAL CAPITAL AND COMMUNITY PARTICIPATION
MsC Kavita MALHOTRA	Tata Institute of Social Sciences – Department of Social Work India	GENDER ROLES AND FAMILY STRUCTURES IN URBAN CONTEXTS
Dr. Preecha WONGSAWAT MsC Araya PHONGSIRI	Chiang Mai University – Faculty of Social Sciences Thailand	TRADITIONAL VALUES AND MODERNIZATION IN SOUTHEAST ASIA
Daniel CRUZ	De La Salle University – Department of Political Science Philippines	CIVIL SOCIETY AND DEMOCRATIC CONSOLIDATION
Dr. Sadiq BELLO Amina YUSUF	University of Lagos – Department of Sociology Nigeria	YOUTH UNEMPLOYMENT AND SOCIAL EXCLUSION
MsC Hamza RAZA	Quaid-i-Azam University – Department of International Relations Pakistan	MEDIA DISCOURSE AND PUBLIC OPINION FORMATION
Dr Nathalie GIRARD MsC Olivier MONNET Lucas BERNON	Université de Rennes – Department of Social Psychology France	COLLECTIVE MEMORY AND NATIONAL IDENTITY
Rohan IYER MsC Sneha KAPOOR Dr. Amit CHATTERJEE	University of Calcutta – Department of Sociology India	CLASS STRATIFICATION AND EDUCATIONAL ACCESS
Dr. Teresa FLORES MsC Miguel ANDRES	University of Santo Tomas – Department of Development Studies Philippines	LOCAL GOVERNANCE AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT
Dr Ibrahim SULEMsC Zainab MUSA Hassan LAWALFatima SADIQUsman GARBA	Bayero University Kano – Department of Political Science Nigeria	ELECTORAL PARTICIPATION AND VOTER TRUST

21.12.2025**HALL-3/SESSION-1****PARIS****TÜRKIYE TIME: 10:00-12:00****CHAIR:** Dr. Emmanuel OKAFOR**CHAIR VICE:** MsC. Farah IQBAL

Author(s)	Affiliation	Title
Dr Ahmed RASHID	University of Karachi – Department of Sociology Pakistan	URBAN POVERTY AND SOCIAL ADAPTATION STRATEGIES
MsC Pauline BERNET	Université de Poitiers – Department of Social Sciences France	WORKPLACE CULTURE AND EMPLOYEE WELL-BEING
Rakesh VERMA MsC Poonam AGRAWAL	Banaras Hindu University – Department of Sociology India	RELIGIOUS DIVERSITY AND SOCIAL COEXISTENCE
Dr. Emmanuel OKAFOR	Nnamdi Azikiwe University – Department of Political Science Nigeria	POLITICAL ACCOUNTABILITY IN LOCAL GOVERNMENTS
MsC Arjun NAIR Dr. Meera PILLAI Sunil MENON	University of Kerala – Department of Social Psychology India	SOCIAL PERCEPTION AND GROUP DYNAMICS
Dr. Chaiyut SRISUK	Thammasat University – Faculty of Sociology Thailand	CIVIC MOVEMENTS AND PUBLIC PARTICIPATION
Lorna VILLANUEVA	Far Eastern University – Department of Communication Philippines	ONLINE NEWS CONSUMPTION AND TRUST IN MEDIA
Dr Sophie MAILLARD MsC. Hugo LENOIR	Université Clermont Auvergne – Department of Human Geography France	SPATIAL INEQUALITIES AND REGIONAL DEVELOPMENT
MsC .Farah IQBAL	International Islamic University – Department of Gender Studies Pakistan	WOMEN EMPOWERMENT AND EDUCATIONAL POLICY
Dr. Sulaiman ABDUL	Federal University Dutse – Department of Development Studies Nigeria	RURAL LIVELIHOODS AND SOCIAL RESILIENCE

21.12.2025**HALL-4/SESSION-1****PARIS****TÜRKIYE TIME: 10:00-12:00****CHAIR:** Dr. Benoit CHARPENTIER**CHAIR VICE:** Ramesh KUMAR

Author(s)	Affiliation	Title
MsC Nadia HUSSAIN	Lahore College for Women University – Department of Sociology Pakistan	SOCIAL NORMS AND WOMEN PARTICIPATION IN PUBLIC LIFE
Dr. Benoit CHARPENTIER	Université de Franche-Comté – Department of Political Science France	STATE LEGITIMACY AND CITIZEN TRUST
Ramesh KUMAR MsC Alka SHARMA	University of Rajasthan – Department of Sociology India	CASTE DYNAMICS AND SOCIAL MOBILITY
Dr. Chanon PHUMIPONG	Prince of Songkla University – Faculty of Social Sciences Thailand	BORDER COMMUNITIES AND REGIONAL IDENTITY
MsC Olivia CRUZ	Polytechnic University of the Philippines – Department of Communication Philippines	MEDIA REPRESENTATION AND YOUTH CULTURE
Dr. Suleiman ADAMU Aisha BELLO MsC Kabiru SANI	Usmanu Danfodiyo University – Department of Sociology Nigeria	INFORMAL ECONOMY AND URBAN SURVIVAL STRATEGIES
MsC Farooq AHMED	University of Sindh – Department of International Relations Pakistan	REGIONAL COOPERATION AND SOCIAL STABILITY
Dr. Monique PELLETIER Julien ARNAUD	Université Savoie Mont Blanc – Department of Human Geography France	MIGRATION PATTERNS AND TERRITORIAL CHANGE
MsC Tenzin NAMGYAL Dr. Pankaj MISRAR BANERJEE Anand ROY Sunita BOSE	Jawaharlal Nehru University – Centre for Social Systems India	URBAN GOVERNANCE AND CITIZEN ENGAGEMENT
Dr. Renato DELA ROSA	Pamantasan ng Lungsod ng Maynila – Department of Political Science Philippines	ELECTORAL BEHAVIOR AND VOTING PATTERNS

21.12.2025**HALL-5/SESSION-1****PARIS****TÜRKIYE TIME: 10:00-12:00****CHAIR:** Dr. Salma AZIZ**CHAIR VICE:** MsC Salman FAROOQ

Author(s)	Affiliation	Title
Dr. Salma AZIZ	Forman Christian College University – Department of Sociology Pakistan	SOCIAL CHANGE AND FAMILY TRANSFORMATIONS
Dr. Laurent BEAUMONT	Université de La Rochelle – Department of Political Science France	GOVERNANCE MODELS AND PUBLIC POLICY EFFECTIVENESS
MsC Kunal JAINR	Symbiosis International University – Department of Sociology India	CONSUMPTION PATTERNS AND URBAN LIFESTYLES
Dr. Pisit RATTANAKORN	Mahidol University – Faculty of Social Sciences Thailand	HEALTH COMMUNICATION AND SOCIAL BEHAVIOR
Maria LOPEZ	University of San Carlos – Department of Development Studies Philippines	COMMUNITY PARTICIPATION IN LOCAL DEVELOPMENT
Dr. Yusuf LAWAL MsC Zainab ISMAIL Hassan ABDUL	Kwara State University – Department of Sociology Nigeria	SOCIAL INTEGRATION IN MULTIETHNIC SOCIETIES
MsC Salman FAROOQ	Bahria University – Department of Media Studies Pakistan	DIGITAL PLATFORMS AND POLITICAL COMMUNICATION
Dr Elise CHAPELLE MsC Adrien FAVRE	Université de Haute-Alsace – Department of Social Psychology France	ATTITUDES TOWARD SOCIAL DIVERSITY
MsC Rohan CHAKRABORTY Dr Suman BANERJEE Anita GHOSH MsC Deepak SEN Arjun MITRA	Presidency University – Department of Sociology India	EDUCATIONAL INEQUALITY AND ACCESS TO OPPORTUNITY
Dr. Alonzo REYES	Central Luzon State University – Department of Political Science Philippines	DECENTRALIZATION AND LOCAL LEADERSHIP

21.12.2025**HALL-6/SESSION-1****PARIS****TÜRKİYE TIME: 10:00-12:00****CHAIR:** Dr Farzana QURESHI
CHAIR VICE: MsC Joanna LIM

Author(s)	Affiliation	Title
Dr Farzana QURESHI	Shaheed Benazir Bhutto Women University – Department of Sociology Pakistan	GENDER NORMS AND SOCIAL PARTICIPATION
Dr Alain RICHARD	Université de Limoges – Department of Political Science France	PUBLIC ADMINISTRATION AND INSTITUTIONAL REFORM
MsC Suresh PATEL Anjali MEENA	University of Gujarat – Department of Sociology India	RURAL MODERNIZATION AND SOCIAL CHANGE
Dr Nattapong CHANTHA	Burapha University – Faculty of Social Sciences Thailand	TOURISM DEVELOPMENT AND COMMUNITY IMPACT
MsC Joanna LIM	Lyceum of the Philippines University – Department of Communication Philippines	SOCIAL MEDIA INFLUENCE ON PUBLIC OPINION
Dr Mohammed SADIQ MsC Halima USMAN Abdul MUSA	University of Maiduguri – Department of Sociology Nigeria	SOCIAL RECOVERY IN POST-CONFLICT COMMUNITIES
MsC Ali HAIDER	National University of Modern Languages – Department of Media Studies Pakistan	MEDIA FRAMING AND POLITICAL AWARENESS
Dr Colette MARCHAND Luc SIMON	Université d'Angers – Department of Social Geography France	URBAN SPACES AND SOCIAL INTERACTION
MsC Abhishek PANDEY Aman SHUKLA	University of Lucknow – Department of Sociology India	DIGITAL DIVIDE AND EDUCATIONAL ACCESS
Dr Manuel TORRES	Mindanao State University – Department of Political Science Philippines	PEACEBUILDING AND LOCAL GOVERNANCE

21.12.2025**HALL-7/SESSION-1****PARIS****TÜRKİYE TIME: 10:00-12:00****CHAIR:** Dr. Étienne ROUSSEL**CHAIR VICE:** MsC. Denise RAMOS

Author(s)	Affiliation	Title
Samina RAZA	University of Education – Department of Sociology Pakistan	EDUCATIONAL ASPIRATIONS AND SOCIAL MOBILITY
Dr Étienne ROUSSEL	Université de Reims Champagne-Ardenne – Department of Political Science France	CITIZEN PARTICIPATION IN REGIONAL GOVERNANCE
Mohit AGGARWAL Pallavi KHANNA	Panjab University – Department of Sociology India	FAMILY STRUCTURES AND INTERGENERATIONAL CHANGE
Dr. Kriangsak PHANOM	Silpakorn University – Faculty of Social Sciences Thailand	HERITAGE CONSERVATION AND SOCIAL IDENTITY
MsC. Denise RAMOS	University of San Jose–Recoletos – Department of Communication Philippines	PUBLIC RELATIONS AND INSTITUTIONAL TRUST
Abdulrahman SADIQ Zainab YAHAYA Ibrahim SULE	University of Ilorin – Department of Sociology Nigeria	SOCIAL COHESION IN DIVERSE COMMUNITIES
Hassan ALI	University of Peshawar – Department of International Relations Pakistan	REGIONAL CONFLICTS AND DIPLOMATIC DISCOURSE
Lucien VALLÉE Marion FISCHER	Université de Lorraine – Department of Social Psychology France	GROUP NORMS AND COLLECTIVE BEHAVIOR
Shubham MISHRA	University of Kalyani – Department of Sociology India	SOCIAL STRATIFICATION AND EDUCATIONAL OUTCOMES
Ernesto SALAZAR	Western Mindanao State University – Department of Political Science Philippines	LOCAL POLITICAL LEADERSHIP AND ACCOUNTABILITY

21.12.2025**HALL-8/SESSION-1****PARIS****TÜRKİYE TIME: 10:00-12:00****CHAIR:** Dr. Philippe CARON**CHAIR VICE:** MsC. Sandeep KAPUR

Author(s)	Affiliation	Title
Amina SHEHU	Umaru Musa Yar'adua University – Department of Sociology Nigeria	SOCIAL NORMS AND COMMUNITY RESILIENCE
Dr. Philippe CARON	Université de Corse Pasquale Paoli – Department of Political Science France	REGIONAL AUTONOMY AND GOVERNANCE STRUCTURES
MsC. Sandeep KAPUR Neelam BATRA	Guru Nanak Dev University – Department of Sociology India	URBAN MIGRATION AND FAMILY ADAPTATION
Thanawat BOONCHAI	Rajamangala University of Technology – Faculty of Social Sciences Thailand	TECHNOLOGY USE AND SOCIAL INTERACTION
Clarissa ONG	University of Asia and the Pacific – Department of Development Studies Philippines	CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY AND SOCIETY
Abdulazeez BELLOM	Federal University of Technology Minna – Department of Sociology Nigeria	YOUTH EMPLOYMENT AND SOCIAL INCLUSION
Kamran SHAH	University of Balochistan – Department of International Relations Pakistan	CROSS-BORDER RELATIONS AND REGIONAL STABILITY
Dr. Hélène TISSOT	Université de Pau et des Pays de l'Adour – Department of Social Geography France	TERRITORIAL PLANNING AND SOCIAL EQUITY
MsC Aditya SRIVASTAVA Dr Kavita IYER	Banaras Hindu University – Department of Sociology India	SOCIAL CAPITAL AND COMMUNITY NETWORKS
Felicia DOMINGO	Bulacan State University – Department of Political Science Philippines	LOCAL POLICY MAKING AND CITIZEN ENGAGEMENT

BUSINESS JOURNAL 5th INTERNATIONAL PARIS SOCIAL SCIENCE CONGRESS

December 20-25, 2025 PARIS

ONLINE**21.12.2025****HALL-9/SESSION-1****PARIS****TÜRKİYE TIME: 10:00-12:00****CHAIR:** Dr Sombat PRASERT
CHAIR VICE: MsC Piyush TIWARI

Author(s)	Affiliation	Title
Dr Noor FATIMA	Fatima Jinnah Women University – Department of Sociology Pakistan	SOCIAL VALUES AND WOMEN EMPOWERMENT
Dr Michel ARNAUD	Université de Perpignan Via Domitia – Department of Political Science France	BORDER REGIONS AND SOCIAL GOVERNANCE
MsC Piyush TIWARI Rachna PANDEY	University of Allahabad – Department of Sociology India	EDUCATIONAL ATTAINMENT AND SOCIAL ASPIRATIONS
Dr Sombat PRASERT	Kasetsart University – Faculty of Social Sciences Thailand	AGRARIAN CHANGE AND RURAL COMMUNITIES
MsC Angelica NAVARRO	University of Negros Occidental – Department of Communication Philippines	MEDIA LITERACY AND YOUTH ENGAGEMENT
Dr Ibrahim YAKUBU MsC Rahila UMAR Usman BALA	Kaduna State University – Department of Sociology Nigeria	SOCIAL ADAPTATION IN RAPIDLY GROWING CITIES
MsC Farhan AKHTAR	Karachi University – Department of Media Studies Pakistan	DIGITAL JOURNALISM AND PUBLIC DISCOURSE
Dr Lourdes VILLAROSA	Mariano Marcos State University – Department of Political Science Philippines	LOCAL INSTITUTIONS AND COMMUNITY PARTICIPATION

BUSINESS JOURNAL 5th INTERNATIONAL PARIS SOCIAL SCIENCE CONGRESS
December 20-25, 2025 PARIS

ONLINE

21.12.2025

HALL-10/SESSION-1

PARIS

TÜRKİYE TIME: 10:00-12:00

CHAIR: Dr. Somchai KITTIPONG

CHAIR VICE: Zainab MUSA

Author(s)	Affiliation	Title
Dr. Somchai KITTIPONG, Dr. Naree SUWAN	Chulalongkorn University, Department of Public Administration, Thailand	DIGITAL TRANSFORMATION AND PUBLIC SERVICE DELIVERY IN DEVELOPING ECONOMIES
Maria L. SANTOS, Juan P. REYES	University of the Philippines, Department of Political Science, Philippines	SOCIAL MEDIA INFLUENCE ON POLITICAL PARTICIPATION AMONG YOUTH
Dr. Abdulrahman BELLO Zainab MUSA	University of Lagos, Department of Economics, Nigeria	POVERTY ALLEVIATION POLICIES AND SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT IN NIGERIA
Dr. Aisha SADIQ, Ibrahim LAWAL	Ahmadu Bello University, Department of Sociology, Nigeria	GENDER EQUALITY AND WOMEN'S PARTICIPATION IN THE LABOR MARKET
Ayesha KHAN	University of the Punjab, Department of Public Administration, Pakistan	THE ROLE OF DIGITAL TRANSFORMATION IN PUBLIC SECTOR GOVERNANCE: EVIDENCE FROM PAKISTAN
Muhammad ALI	Quaid-i-Azam University, Department of Sociology, Pakistan	SOCIO-ECONOMIC IMPACTS OF WOMEN ENTREPRENEURSHIP ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN PAKISTAN

www.ubsder.org

CONFERENCE ID	I
ORGANIZING COMMITTEE	II
SCIENTIFIC BOARD MEMBERS	III
PROGRAM	V
CONTENT	VI

	AUTHOR(S)	TITLE	PAGE NUMBER
1)	Res. Asst. Deniz COŞKUN, Prof. Dr. Muzaffer SELÇUK,	COMPARISON OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE ANXIETY LEVELS BY OCCUPATIONAL GROUPS	1-10
2)	Res. Asst. Deniz COŞKUN Assoc. Prof. Dr. Mücahit SARİKAYA Prof. Dr. Zeynep Filiz DİNÇ,	THE POWER OF RHYTHM: THE EFFECTS OF ZUMBA EXERCISES ON STRESS, ANXIETY, AND SELF-ESTEEM	11-21
3)	Göksu DEMİR Assoc. Prof. Dr. Leyla Fırzuze ARDA Assoc. Prof. Dr. Emrah KOPARAN	STRUCTURAL ANALYSIS OF THE LABOR MARKET: THE MERZIFON EXAMPLE	22-23
4)	Dr Lourdes VILLAROSA	LOCAL INSTITUTIONS AND COMMUNITY PARTICIPATION	24
5)	Res. Asst. Tevfik Can BABACAN	“WHEAT FIELDS” in ART: FROM EARLY DEPICTIONS TO CONTEMPORARY INTERPRETATIONS	25-26
6)	İsmail Derrida Kıran	ISLAM, IMMIGRATION, AND IDENTITY IN EUROPE	27-33
7)	Dr. Gökçenaz GAYRET	THE FEMALE BODY FOR SALE: CONSUMPTION CULTURE AND THE COMMODIFYING GAZE IN LUCY KIRKWOOD’S NSFW	34
8)	Dr. Gökçenaz GAYRET	THE IMAGERY OF ABSENCE IN THE IDEALIZED FEMALE BODY AFTER MASTECTOMY IN LOUISE PAGE’S TISSUE	35
9)	Lect. Hatice GÜR	IMMORTAL DOUBTS: BIOGRAPHICAL AND AFFECTIVE DIMENSIONS OF MORTALITY IN EMILY DICKINSON’S POETRY	36-45
10)	Lect. Hatice GÜR	MODERNIST ICONOCLASM AND SPIRITUAL CRISIS IN T. S. ELIOT’S “ASH- WEDNESDAY” AND ÂSAF HÂLET ÇELEBİ’S “İBRAHİM (ABRAHAM)”	46-54
11)	Lecturer Dr. Hafize GÜZEL KAMACI Prof. Dr. Özge CAN	LINGUISTIC AWARENESS IN TASK DESIGN: A TASK-BASED LANGUAGE TEACHING APPROACH	55-61
12)	Lecturer Elif AYDEMİR ÜRKER	BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF STUDIES CONDUCTED IN THE FIELD OF LANGUAGE EDUCATION	62-63

13)	Lecturer Ülker GÖRGÜLÜ	CONNOTATIVE ANALYSIS OF PROPER NAMES IN AZERBAIJANI EPIGRAPHIC TEXTS	64-65
14)	Lareeb GULL Muhammad Talha Noor BADSHAH Syeda Moeeza GULL	CRITICAL ANALYSIS OF THE NOVEL ME BEFORE YOU WITH REFERENCE TO EUTHANASIA	66
15)	Lareeb GULL Muhammad Talha Noor BADSHAH Syeda Moeeza GULL	THE EXISTENTIAL CRISIS IN WISLAWA SZYMBORSKA'S POETRY: A THEMATIC ANALYSIS	67
16)	Ananda Majumdar	THE ROLE OF CHARITY IN SHAPING MEDIEVAL SOCIETY: INSIGHTS INTO SOCIAL WELFARE AND COMMUNITY DYNAMICS	68
17)	Oluwakemi Racheal OSHINOWO Moses Adeolu AGOI Samuel Olayiwola AJAGA Oluwanifemi Opeyemi AGOI	LEADERSHIP STRATEGIES FOR IMPLEMENTING AI-DRIVEN SCHOOL MANAGEMENT SYSTEMS	69-78
18)	Ph.D. Matilda LIKAJ	THE DIALECTIC OF TRUST AND INSTITUTIONS AS EMIGRATION PUSH FACTORS: ALBANIAN YOUTH AS POTENTIAL HIGH SKILLS WORKERS EMIGRANTS	79-90
19)	Res. Asst. Burcu Sena TOSUN Assoc. Prof. Dr. Yeşim ESGİN	SOCIAL PROOF AS A PERSUASION STRATEGY IN MARKETING COMMUNICATION: A CASE ANALYSIS	91-99
20)	Asst. Prof. Dr. Kader BAHAYİ Birsen ÖNGÜL	THE MEDIATING ROLE OF EMOTION REGULATION IN THE RELATIONSHIP BETWEEN PERCEIVED STRESS AND SYMPTOMS OF ATTENTION DEFICIT AND HYPERACTIVITY DISORDER IN ADULTS	100-112
21)	Ayesha KHAN	THE ROLE OF DIGITAL TRANSFORMATION IN PUBLIC SECTOR GOVERNANCE: EVIDENCE FROM PAKISTAN	113
22)	Muhammad ALI	SOCIO-ECONOMIC IMPACTS OF WOMEN ENTREPRENEURSHIP ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN PAKISTAN	114
23)	Asst. Prof. Dr. Elis ARABOĞLU	THE PLACE AND SIGNIFICANCE OF FRANZ SCHUBERT'S ARPEGGIONE SONATA IN THE VIOLA REPERTOIRE	115-116
24)	Prof. Dr. Fatih KIRIŞIK Assoc. Prof. Dr Huriye İrem KALAYCI KIRLIOĞLU	BIRTH INCREASE INCENTIVE MODEL FOR TURKEY: GRADUATED FAMILY INCENTIVE SYSTEM (GFIS)	117-123
25)	Assoc. Prof. Dr Huriye İrem KALAYCI KIRLIOĞLU Assoc. Prof. Dr Mehmet KIRLIOĞLU	THE IMPORTANCE OF ATTACHMENT THEORY IN SOCIAL WORK PRACTICES	124-132
26)	Ass. Prof. Dr. Mehmet Emin BAYNAZOĞLU	SUSTAINABLE TOURISM: AN ACADEMIC REVIEW ON THE ECONOMIC AND ENVIRONMENTAL IMPACTS OF RENEWABLE ENERGY USE	133-140

27)	Ass. Prof. Dr. Mehmet Emin BAYNAZOĞLU Lecturer. PhD. Taşkın TEZ	SEASONAL CLASSIFICATION OF TOURISM DEMAND IN TÜRKİYE USING THE RANDOM FOREST ALGORITHM	141-150
28)	Dr. Jean LEROY	SOCIAL INEQUALITY AND URBAN TRANSFORMATION	151
29)	MsC Ananya SINGH	YOUTH POLITICAL PARTICIPATION IN EMERGING DEMOCRACIES	152
30)	Dr Somchai KITTIPONG MsC Narin CHAIWAT	CULTURAL IDENTITY AND GLOBALIZATION PROCESSES	153
31)	Maria SANTOS	DIGITAL MEDIA AND CIVIC ENGAGEMENT	154
32)	Dr. Adebayo OLADIPO MsC Funke ADEYEMI Samuel OKON	COMMUNITY DEVELOPMENT AND SOCIAL COHESION	155
33)	MsC Ayesha KHAN	TEACHER PERCEPTIONS OF INCLUSIVE EDUCATION	156
34)	Dr Claire MOREL Luc PERRAUD	PUBLIC POLICY RESPONSES TO SOCIAL MOBILITY	157
35)	Rahul MEHTA MsC Priya DESAI Dr. Vikram SHARMAAnil PATEL Neha JOSHI	MIGRATION TRENDS AND LABOR MARKET DYNAMICS	158
36)	Dr. Liza RAMIREZ MsC Carlo MENDOZA	POVERTY ALLEVIATION POLICIES AND LOCAL GOVERNANCE	159
37)	Dr. Musa ABDULLAHI	DEMOCRATIC INSTITUTIONS AND ELECTORAL TRUST	160
38)	Dr. Pierre DUMAS	SOCIAL CAPITAL AND COMMUNITY PARTICIPATION	161
39)	MsC Kavita MALHOTRA	GENDER ROLES AND FAMILY STRUCTURES IN URBAN CONTEXTS	162
40)	Dr. Preecha WONGSAWAT MsC Araya PHONGSIRI	TRADITIONAL VALUES AND MODERNIZATION IN SOUTHEAST ASIA	163
41)	Daniel CRUZ	CIVIL SOCIETY AND DEMOCRATIC CONSOLIDATION	164
42)	Dr. Sadiq BELLO Amina YUSUF	YOUTH UNEMPLOYMENT AND SOCIAL EXCLUSION	165
43)	MsC Hamza RAZA	MEDIA DISCOURSE AND PUBLIC OPINION FORMATION	166
44)	Dr Nathalie GIRARD MsC Olivier MONNET Lucas BERNON	COLLECTIVE MEMORY AND NATIONAL IDENTITY	167
45)	Rohan IYER MsC Sneha KAPOOR Dr. Amit CHATTERJEE	CLASS STRATIFICATION AND EDUCATIONAL ACCESS	168
46)	Dr. Teresa FLORES MsC Miguel ANDRES	LOCAL GOVERNANCE AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT	169
47)	Dr Ibrahim SULEMsC Zainab MUSAHassan LAWALFatima SADIQUsman GARBA	ELECTORAL PARTICIPATION AND VOTER TRUST	170
48)	Dr Ahmed RASHID	URBAN POVERTY AND SOCIAL ADAPTATION STRATEGIES	171

49)	MsC Pauline BERNET	WORKPLACE CULTURE AND EMPLOYEE WELL-BEING	172
50)	Rakesh VERMA MsC Poonam AGRAWAL	RELIGIOUS DIVERSITY AND SOCIAL COEXISTENCE	173
51)	Dr. Emmanuel OKAFOR	POLITICAL ACCOUNTABILITY IN LOCAL GOVERNMENTS	174
52)	MsC Arjun NAIR Dr. Meera PILLAI Sunil MENON	SOCIAL PERCEPTION AND GROUP DYNAMICS	175
53)	Dr. Chaiyut SRISUK	CIVIC MOVEMENTS AND PUBLIC PARTICIPATION	176
54)	Lorna VILLANUEVA	ONLINE NEWS CONSUMPTION AND TRUST IN MEDIA	177
55)	Dr Sophie MAILLARD MsC. Hugo LENOIR	SPATIAL INEQUALITIES AND REGIONAL DEVELOPMENT	178
56)	MsC .Farah IQBAL	WOMEN EMPOWERMENT AND EDUCATIONAL POLICY	179
57)	Dr. Sulaiman ABDUL	RURAL LIVELIHOODS AND SOCIAL RESILIENCE	180
58)	Prof. Dr. Hakkı ÇİFTÇİ	SUSTAINABLE DEVELOPMENT ARTERY IN THE KOZAN MANSURLU IN DERESI ECOSYSTEM: A ROADMAP FOR ECONOMIC, ECOLOGICAL, AND TECHNOLOGICAL TRANSFORMATION	181-191
59)	Prof. Dr. Hakkı ÇİFTÇİ	AHI ENTREPRENEURSHIP ECOSYSTEM AND THE ECONOMIC IMPLICATIONS OF DIGITAL TRANSFORMATION	192-203
60)	Asst. Prof. Dr. Mesut ÖZEL	INVENTION OF TRADITION AND CONSTRUCTION OF ORGANIZATIONAL IDENTITY: THE TRANSFORMATION OF THE TURKISH NAVY UNDER THE REPUBLIC	204-220
61)	Asst. Prof. Dr. Mesut ÖZEL	THE REINVENTION OF A HERO: BARBAROS HAYRETTİN PAŞA AND THE POLITICS OF NAVAL MEMORY IN TÜRKİYE	221-240
62)	Assoc. Prof. Dr. Sevgi IŞIK EROL	WORKING LIFE IN THE TEACHINGS OF HACI BEKTAŞ VELİ: An Approach Based on Labor, Halal Earnings, Morality and Science	241-251
63)	Assoc. Prof. Dr. Sevgi IŞIK EROL	AKHISM ORGANIZATION AND SOCIAL SECURITY LAW: A Comparative Analysis of	252-261
64)	Nurten İREN Assoc. Prof. Dr. Ali KAHRAMANOĞLU	FACTORS AFFECTING DIJITAL TECHNOLOGY PURCHASE DECISIONS IN FAMILIES WITH CHILDREN	262-281
65)	Asst. Prof. Dr. Duygu KALKAY Prof. Dr. Halil TUNALI	A STUDY ON THE RELATIONSHIP BETWEEN AUTONOMOUS FINANCE AND MONETARY POLICY UNCERTAINTY WITHIN THE SCOPE OF FINANCIAL INNOVATION	282-290

66)	Lecturer Dr. Orhan KESKİN	THE IMPACT OF FINANCIAL MISINFORMATION ON INVESTOR BEHAVIOR IN SOCIAL MEDIA	291
67)	Lecturer Dr. Orhan KESKİN	FINANCIAL MISINFORMATION IN THE DIGITAL AGE: AN EXAMINATION OF INVESTOR BEHAVIOR AND MARKET IMPLICATIONS	292
68)	Asst. Prof. Dr Hilal OK ERGÜN Assoc. Prof. Dr. Tolga ERGÜN Assoc. Prof. Dr. Yusuf GÜNEYSU	DO CLIMATE FINANCE AND RENEWABLE ENERGY IMPACT ENVIRONMENTAL QUALITY? AN APPLICATION ON TÜRKİYE	293-302
69)	Asst. Prof. Dr Hilal OK ERGÜN Assoc. Prof. Dr. Yusuf GÜNEYSU Assoc. Prof. Dr. Tolga ERGÜN	THE INTERACTION BETWEEN FINANCIAL DEVELOPMENT AND GREEN ENERGY CAPACITY: THE CASE OF TÜRKİYE	303-314
70)	Lecturer Dr. Yağmur CALLAK SARGIN	DOMAIN-SPECIFIC CONTRIBUTIONS OF BIOLOGICAL AND ENVIRONMENTAL FACTORS TO EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT: A HIERARCHICAL ANALYSIS BASED ON AGTE DATA	315-338
71)	Lecturer Dr. Nizamettin ÖZTÜRKÇÜ Asst. Prof. Dr Muhammed Fatih AYDEMİR	PERFORMANCE ANALYSIS OF THE TOP EXPORTING PROVINCES IN TÜRKİYE: ENTROPY AND MAIRCA APPROACH	339-353
72)	Asst. Prof. Dr. Muhammed Fatih AYDEMİR Lecturer. Dr. Nizamettin ÖZTÜRKÇÜ	CROSS-BORDER B2C E-COMMERCE MODELS: A COMPARATIVE EVALUATION	354-363
73)	Asst. Prof. Erkam Emin AYVAZ	THE INTERDEPENDENCE OF AIR FREIGHT AND ECONOMIC GROWTH: EVIDENCE FROM TÜRKİYE	364
74)	Assoc. Prof. Dr. Beyhan Pamuk Res. Asst. İrem Demirayak	CHARACTERISTICS OF MOTORCYCLE RIDERS; CLOTHING/EQUIPMENT AND DESIGN STUDIES FOR CHOPPER/CRUISER USERS	365-378
75)	Asst. Prof. Dr. Duygu OVACIK ÇORUH Asst. Prof. Dr. Levent ÇORUH	THE CONCEPT OF META-SPACE IN THE DIGITAL AGE: NEW FRONTIERS IN ARCHITECTURE AND ART	379-380
76)	Asst. Prof. Dr. Damla YILDIZ	CURRENT STATUS, ISSUES, AND SOLUTION PROPOSALS IN THE LOCAL GUIDANCE APPLICATION	381-390
77)	Asst. Prof. Dr. Damla YILDIZ	BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF POSTGRADUATE THESES PREPARED ON COOPERATIVES IN THE FIELD OF FORESTRY AND FOREST ENGINEERING PROFESSIONAL DISCIPLINE	391-407
78)	Assoc. Prof. Dr. Beyhan PAMUK Assoc. Prof. Dr. Şengül EROL Shaghayegh TAJAMMOLİ MOHADDES	THE COLOR OF THE SOUND, THE TEXTURE OF THE FABRIC: SYNEATHETIC REFLECTIONS OF DEEP HOUSE AND IRANIAN FOLK FUSION IN CLOTHING DESIGN	408-420
79)	Prof. Dr. Mehmet Nuri ÇINARCI	SADİ'S GULISTAN AS A SOURCE OF WISDOM IN ŞEM'İ ŞEM'ULLAH'S ANNOTATION ON THE MASNAVI	421-427

80)	Prof. Dr. Mehmet Nuri ÇINARCI	THE FUNCTION OF THE VERSES AND HADITHS USED IN ÂŞIK ÇELEBİ'S DIVAN	428-434
81)	Assoc. Prof. Dr. Hülya SÖNMEZ L. LE GAC	AN EVALUATION OF THE CONCEPTS OF MINORITY LANGUAGE AND HERITAGE LANGUAGE	435-445
82)	Şeymanur ALPAR Asst. Prof. Dr. Damla YILDIZ	EVALUATIONS OF WOMEN FOREST ENGINEERS EMPLOYED IN THE PUBLIC SECTOR	446-455
83)	Eda GÜLBAY Asst. Prof. Dr. Damla YILDIZ	THE EFFECTS OF FORESTS ON HUMAN HEALTH: FOREST BATHING AND FOREST THERAPY PRACTICES IN THE CONTEXT OF HEALTH TOURISM	456-468
84)	MsC Nadia HUSSAIN	SOCIAL NORMS AND WOMEN PARTICIPATION IN PUBLIC LIFE	469
85)	Dr. Benoit CHARPENTIER	STATE LEGITIMACY AND CITIZEN TRUST	470
86)	Ramesh KUMAR MsC Alka SHARMA	CASTE DYNAMICS AND SOCIAL MOBILITY	471
87)	Dr. Chanon PHUMIPONG	BORDER COMMUNITIES AND REGIONAL IDENTITY	472
88)	MsC Olivia CRUZ	MEDIA REPRESENTATION AND YOUTH CULTURE	473
89)	Dr. Suleiman ADAMU Aisha BELLO MsC Kabiru SANI	INFORMAL ECONOMY AND URBAN SURVIVAL STRATEGIES	474
90)	MsC Farooq AHMED	REGIONAL COOPERATION AND SOCIAL STABILITY	475
91)	Dr. Monique PELLETIER Julien ARNAUD	MIGRATION PATTERNS AND TERRITORIAL CHANGE	476
92)	MsC Tenzin NAMGYAL Dr. Pankaj MISRAR BANERJEE Anand ROY Sunita BOSE	URBAN GOVERNANCE AND CITIZEN ENGAGEMENT	477
93)	Dr. Renato DELA ROSA	ELECTORAL BEHAVIOR AND VOTING PATTERNS	478
94)	Dr. Salma AZIZ	SOCIAL CHANGE AND FAMILY TRANSFORMATIONS	479
95)	Dr. Laurent BEAUMONT	GOVERNANCE MODELS AND PUBLIC POLICY EFFECTIVENESS	480
96)	MsC Kunal JAINR	CONSUMPTION PATTERNS AND URBAN LIFESTYLES	481
97)	Dr. Pisit RATTANAKORN	HEALTH COMMUNICATION AND SOCIAL BEHAVIOR	482
98)	Maria LOPEZ	COMMUNITY PARTICIPATION IN LOCAL DEVELOPMENT	483
99)	Dr. Yusuf LAWAL MsC Zainab ISMAIL Hassan ABDUL	SOCIAL INTEGRATION IN MULTIETHNIC SOCIETIES	484

100)	MsC Salman FAROOQ	DIGITAL PLATFORMS AND POLITICAL COMMUNICATION	485
101)	Dr Elise CHAPELLE MsC Adrien FAVRE	ATTITUDES TOWARD SOCIAL DIVERSITY	486
102)	MsC Rohan CHAKRABORTY Dr Suman BANERJEE Anita GHOSH MsC Deepak SEN Arjun MITRA	EDUCATIONAL INEQUALITY AND ACCESS TO OPPORTUNITY	487
103)	Dr. Alonzo REYES	DECENTRALIZATION AND LOCAL LEADERSHIP	488
104)	Dr Farzana QURESHI	GENDER NORMS AND SOCIAL PARTICIPATION	489
105)	Dr Alain RICHARD	PUBLIC ADMINISTRATION AND INSTITUTIONAL REFORM	490
106)	MsC Suresh PATEL Anjali MEENA	RURAL MODERNIZATION AND SOCIAL CHANGE	491
107)	Dr Nattapong CHANTHA	TOURISM DEVELOPMENT AND COMMUNITY IMPACT	492
108)	MsC Joanna LIM	SOCIAL MEDIA INFLUENCE ON PUBLIC OPINION	493
109)	Dr Mohammed SADIQ MsC Halima USMAN Abdul MUSA	SOCIAL RECOVERY IN POST-CONFLICT COMMUNITIES	494
110)	MsC Ali HAIDER	MEDIA FRAMING AND POLITICAL AWARENESS	495
111)	Dr Colette MARCHAND Luc SIMON	URBAN SPACES AND SOCIAL INTERACTION	496
112)	MsC Abhishek PANDEY Aman SHUKLA	DIGITAL DIVIDE AND EDUCATIONAL ACCESS	497
113)	Dr Manuel TORRES	PEACEBUILDING AND LOCAL GOVERNANCE	498
114)	Prof. Dr. Murat YILMAZ	POPULATION DEVELOPMENT AND FACTORS AFFECTING DEVELOPMENT IN WESTERN MARMARA LEVEL-1 REGION BETWEEN 2007-2024	499-510
115)	Prof. Dr. Murat YILMAZ	POPULATION DEVELOPMENT AND FACTORS AFFECTING DEVELOPMENT IN ISTANBUL LEVEL-1 REGION BETWEEN 2007-2024	511-524
116)	Asst. Prof. Dr. Zeynep ÇAVUŞ ERDEM	AN INVESTIGATION OF PRE-SERVICE TEACHERS' DEFINITIONS OF ALGEBRAIC CONCEPTS	525-535
117)	Asst. Prof. Dr. Zeynep ÇAVUŞ ERDEM	THE EXAMINATION OF MATHEMATICAL MODELING PROBLEMS DESIGNED BY PRE-SERVICE TEACHERS	536-547
118)	Assoc. Prof. Dr. Zühre YILMAZ GÜNGÖR	LANGUAGE TEACHING IN THE DIGITAL AGE: AN ANALYSIS OF THE FRENCH FOREIGN LANGUAGE METHOD BOOK ÉDITO IN TERMS OF TECHNOLOGY COMPATIBILITY	548-557

119)	Assoc. Prof. Dr. Selma AKOL GÖKTAŞ	ASSESSMENT OF PRE-SERVICE TEACHERS' OPINIONS ON THEIR PROFESSIONAL SELF-EFFICACY AT TRAKYA UNIVERSITY	558-567
120)	Assoc. Prof. Dr. Selma AKOL GÖKTAŞ	AN INVESTIGATION OF ATTITUDES TOWARD THE TEACHING PROFESSION: A STUDY ON PRESERVICE TEACHERS AT TRAKYA UNIVERSITY	568-579
121)	Prof. Dr. Necdet KONAN Belemir GEZER	OPINIONS, EXPERIENCES, AND RECOMMENDATIONS OF ENGLISH TEACHERS REGARDING THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN PRIMARY SCHOOL ENGLISH EDUCATION	580-591
122)	Prof. Dr. Necdet KONAN Hidayet Üneyse DEMİR	SCHOOL COUNSELORS' VIEWS, EXPERIENCES, AND RECOMMENDATIONS CONCERNING ARTIFICIAL INTELLIGENCE-SUPPORTED GUIDANCE ACTIVITIES	592-605
123)	Asst. Prof. Dr. Osman SÖNER Deniz DABAN	SCIENTIFIC MAP OF THE LITERATURE ON THERAPEUTIC FAMILY MEDIATION: BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF WOS PUBLICATIONS	606-622
124)	Asst. Prof. Dr. Osman SÖNER Sümeyye DÜNDAR İclal KARABALIK	THE INVISIBLE POWER OF PSYCHOTHERAPY: A SYSTEMATIC ANALYSIS OF MASTER'S THESES ON THE THERAPEUTIC ALLIANCE	623-634
125)	Dr. Yusuf ÇAKIR	RADI AL-ESTERĀBĀDĪ'S EXPERTISE WITH POETRY: THE EXAMPLE OF TAWĀBU'	635-646
126)	Asst. Prof. Dr. Servet KILIÇ	THE ATTRIBUTE OF BAYNĪYYA IN CLASSICAL AND MODERN PHONETICS: CONCEPTUAL FRAMEWORK AND A COMPARATIVE STUDY	647-663
127)	MSc. Şifa ONBAŞI Assoc. Prof. Dr. Sultan OKUMUŞOĞLU	EXAMINATION OF THE PREDICTOR EFFECT FOR GENDER ROLES AND LEGITIMIZATION OF HONOUR SYSTEM VARIABLES ABOUT ATTITUDES TOWARDS VIOLENCE AGAINST WOMEN IN THE NAME OF HONOR	664-665
128)	Asst. Prof. Dr. Çiğdem YEL	HEALTH LITERACY AND AGING	666-674
129)	İrem YILMAZ ASLANTAŞ Assoc. Prof. Dr. Hüseyin EKİZLER	THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE APPLICATIONS IN E-COMMERCE ON CONSUMER BEHAVIOR	675-676
130)	Assist Prof. PhD Hüseyin GÜVENOĞLU Prof. Dr. Özcan KARAHAN	THE RELATIVE IMPACT OF COST AND DEMAND INFLATION ON INTEREST RATES IN TÜRKİYE	677-689
131)	Assist Prof. PhD Hüseyin GÜVENOĞLU Prof. Dr. Özcan KARAHAN	THE VALIDITY OF THE QUANTITY THEORY OF MONEY IN TÜRKİYE	690-703

132)	Prof. Dr. İsmail BAKAN Prof. Dr. Burcu ERŞAHAN Yasemin PAÇACI	THE IMPACT OF ORGANIZATIONAL CITIZENSHIP BEHAVIOR ON WORKPLACE FRIENDSHIP AND WORKPLACE HAPPINESS: AN FIELD STUDY	704-715
133)	Asst. Prof. Dr. Yusuf Erdem TUNÇ	SOCIAL PROTECTION AGAINST CONTINGENT RISKS	716-723
134)	Asst. Prof. Dr. Yusuf Erdem TUNÇ	PARENTAL LEAVE IN TURKEY AND EUROPEAN UNION COUNTRIES	724-733
135)	Dr. Somchai KITTIPONG, Dr. Naree SUWAN	DIGITAL TRANSFORMATION AND PUBLIC SERVICE DELIVERY IN DEVELOPING ECONOMIES	734
136)	Maria L. SANTOS, Juan P. REYES	SOCIAL MEDIA INFLUENCE ON POLITICAL PARTICIPATION AMONG YOUTH	735
137)	Dr. Abdulrahman BELLO Zainab MUSA	POVERTY ALLEVIATION POLICIES AND SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT IN NIGERIA	736
138)	Dr. Aisha SADIQ, Ibrahim LAWAL	GENDER EQUALITY AND WOMEN'S PARTICIPATION IN THE LABOR MARKET	737
139)	Prof. Dr. İsmail BAKAN Prof. Dr. Burcu ERŞAHAN Ayşe BUYUNDURUK	THE PREDICTIVE ROLE OF ORGANIZATIONAL CULTURE AND ORGANIZATIONAL SPIRITUALITY ON TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP IN THE BANKING SECTOR	738-739
140)	Assoc.Prof.Dr. Yasin Kerem GÜMÜŞ	TO WHAT EXTENT CAN THE RISE OF THE SWEDISH DEMOCRATS BE EXPLAINED BY THE INCREASING NUMBER OF IMMIGRANTS?	740-741
141)	Prof. Dr. Fatih KIRIŞIK Res. Asst. Furkan KILINÇER	THE STATE'S POSITIVE OBLIGATION IN COMBATING INFORMATION DISORDER AND THE RIGHT TO ACCESS ACCURATE INFORMATION	742-749
142)	Samina RAZA	EDUCATIONAL ASPIRATIONS AND SOCIAL MOBILITY	750
143)	Dr Étienne ROUSSEL	CITIZEN PARTICIPATION IN REGIONAL GOVERNANCE	751
144)	Mohit AGGARWAL Pallavi KHANNA	FAMILY STRUCTURES AND INTERGENERATIONAL CHANGE	752
145)	Dr. Kriangsak PHANOM	HERITAGE CONSERVATION AND SOCIAL IDENTITY	753
146)	MsC. Denise RAMOS	PUBLIC RELATIONS AND INSTITUTIONAL TRUST	754
147)	Abdulrahman SADIQ Zainab YAHAYA Ibrahim SULE	SOCIAL COHESION IN DIVERSE COMMUNITIES	755
148)	Hassan ALI	REGIONAL CONFLICTS AND DIPLOMATIC DISCOURSE	756
149)	Lucien VALLÉE Marion FISCHER	GROUP NORMS AND COLLECTIVE BEHAVIOR	757

150)	Shubham MISHRA	SOCIAL STRATIFICATION AND EDUCATIONAL OUTCOMES	758
151)	Ernesto SALAZAR	LOCAL POLITICAL LEADERSHIP AND ACCOUNTABILITY	759
152)	Amina SHEHU	SOCIAL NORMS AND COMMUNITY RESILIENCE	760
153)	Dr. Philippe CARON	REGIONAL AUTONOMY AND GOVERNANCE STRUCTURES	761
154)	MsC. Sandeep KAPUR Neelam BATRA	URBAN MIGRATION AND FAMILY ADAPTATION	762
155)	Thanawat BOONCHAI	TECHNOLOGY USE AND SOCIAL INTERACTION	763
156)	Clarissa ONG	CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY AND SOCIETY	764
157)	Abdulazeez BELLOM	YOUTH EMPLOYMENT AND SOCIAL INCLUSION	765
158)	Kamran SHAH	CROSS-BORDER RELATIONS AND REGIONAL STABILITY	766
159)	Dr. H�el�ene TISSOT	TERRITORIAL PLANNING AND SOCIAL EQUITY	767
160)	MsC Aditya SRIVASTAVA Dr Kavita IYER	SOCIAL CAPITAL AND COMMUNITY NETWORKS	768
161)	Felicia DOMINGO	LOCAL POLICY MAKING AND CITIZEN ENGAGEMENT	769
162)	Dr Noor FATIMA	SOCIAL VALUES AND WOMEN EMPOWERMENT	770
163)	Dr Michel ARNAUD	BORDER REGIONS AND SOCIAL GOVERNANCE	771
164)	MsC Piyush TIWARI Rachna PANDEY	EDUCATIONAL ATTAINMENT AND SOCIAL ASPIRATIONS	772
165)	Dr Sombat PRASERT	AGRARIAN CHANGE AND RURAL COMMUNITIES	773
166)	MsC Angelica NAVARRO	MEDIA LITERACY AND YOUTH ENGAGEMENT	774
167)	Dr Ibrahim YAKUBU MsC Rahila UMAR Usman BALA	SOCIAL ADAPTATION IN RAPIDLY GROWING CITIES	775
168)	MsC Farhan AKHTAR	DIGITAL JOURNALISM AND PUBLIC DISCOURSE	776
169)	Emil A�ayev	MODERN AZERBAIJAN FINE ART HISTORY: NEW TRADITION, STYLE AND COMPOSITION	777-781
170)	Emil A�ayev	MUZEYL�RD� PE�� ETİKASININ İNKİŞAFINDA İDAR�ETM�NİN ROLU.	782-785

171)	Həmzəbəyova Tərənə AğaRza qızı	HEYDƏR ƏLİYEVİN DÖVLƏTÇİLİK KONSEPSİYASINDA KONSTITUSIYA VƏ SUVERENLİK İLİ KONTEKSTİNDƏ BƏDƏN TƏRBIYƏSİ VƏ İDMANA KONSTITUSION YANAŞMA.	786-788
172)	Ələkbərov İkrəm İsmayıl oğlu	CLIMATE CHANGE OF SHIP ENERGY FACILITIES EFFECT ON EFFICIENCY	789-791
173)	Hacer KICIRLI Beyza ALTUNTAŞ İlayda GÜÇLÜ Berfin İrem TUNÇ Sudenaz KARAKAYA	THE EFFECTS OF ORGANIZATIONAL CULTURE AND ORGANIZATIONAL CLIMATE ON DIGITAL TRANSFORMATION ADAPTATION IN HEALTHCARE INSTITUTIONS: A FIELD STUDY IN ANKARA	792-793
174)	Beyza Sinem BİNGÖL Edanur MENEKŞE Rümeysa KANLI Emine DEMİR	THE RELATIONSHIP BETWEEN ORGANIZATIONAL CULTURE AND CLIMATE AND EMPLOYEE PERFORMANCE: A FIELD STUDY IN A HEALTHCARE INSTITUTION IN ANKARA	794-795
175)	Lara Eylül BİLGİ Sağnak İSPİRLİ Havva KOCAOĞLU Nilay MERMER	THE IMPACT OF ORGANIZATIONAL CULTURE AND ORGANIZATIONAL CLIMATE ON PATIENT SATISFACTION IN HEALTHCARE INSTITUTIONS: A FIELD STUDY IN A HOSPITAL IN ANKARA	796-797
176)	Kamil GÜMÜŞ Eren ÖZALP Teoman ÖZTÜRK Umut GEDİK Yusufcan KIRIMLI	ORGANIZATIONAL JUSTICE PERCEPTION IN THE CONTEXT OF ORGANIZATIONAL CULTURE AND ORGANIZATIONAL CLIMATE IN HEALTHCARE INSTITUTIONS: THE ANKARA CASE	798-799
177)	Yunus ERGÜN Lecturer Ali Şükrü CİHAN	NATURAL DISASTERS, MIGRATION AND DISPLACEMENT: A COMPARATIVE ANALYSIS FROM GLOBAL AND TURKISH PERSPECTIVES	801-818
178)	Yunus ERGÜN Lecturer Ali Şükrü CİHAN	UNIVERSITY STUDENTS' PERCEPTIONS OF NATURAL DISASTER AWARENESS: A CIVIL DEFENCE AND FIREFIGHTING STUDENTS CASE STUDY	819-830
179)	Hakan GÜLÇAY Burcu ÇITLAK	A REVIEW OF THE PRACTICAL USE OF DRAMA TECHNIQUES IN CHILDREN WITHIN THE CONTEXT OF SENSORY ACTIVATOR THEORY	831
180)	Assoc. Prof. Dr. Sibel AKOVA Mariam NADİF	THE EFFECTS OF TURKISH TELEVISION SERIES ON TÜRKİYE-MOROCCO COMMERCIAL RELATIONS IN THE CONTEXT OF SOFT POWER	832-844
181)	Assoc. Prof. Dr. Sibel AKOVA Saltuk Buğrahan ALTAY	A STUDY ON LIFE SATISFACTION IN THE DISTRICT OF ATAŞEHİR, ISTANBUL, WITHIN THE CONTEXT OF BRAND CITY	845-858
182)	Prof. Dr. Sedat CERECİ	THE RELATIONSHIP BETWEEN TECHNOLOGY AND HUMAN	859-864
183)	Assoc. Prof. Dr. Nigar ALEV Assoc. Prof. Dr. Hüseyin ÇELİK	FOREIGN DIRECT INVESTMENT AND YOUTH UNEMPLOYMENT IN TÜRKİYE: AN EMPIRICAL ASSESSMENT	865-874

184)	Assoc. Prof. Dr. Nigar ALEV Assoc. Prof. Dr. Hüseyin ÇELİK	AN ANALYSIS OF THE EFFECT OF EXCHANGE RATE, ECONOMIC GROWTH, AND RAINFALL AMOUNT ON AGRICULTURAL EXPORTS IN TURKEY USING THE TODA-YAMAMOTO CAUSALITY TEST	875-885
185)	Zohaib Hassan SAIN	DESIGN AND IMPLEMENTATION OF VIRTUAL REALITY-SUPPORTED ONLINE MANDARIN LEARNING THROUGH AN ADDIE-BASED PROJECT-ORIENTED APPROACH	886
186)	Öyktü Soyöz SEMERCİ Assoc. Prof. Dr. Emre Vadi BALCI	DIGITALIZATION AND EMERGING BEHAVIORAL DEPENDENCIES: NOMOPHOBIA, NETLESSPHOBIA, FOMO, AND SOCIAL CYBERLOAFING	887-893
187)	Orhan OKTAR Prof. Dr. Enis Baha BİÇER	AN EXAMINATION OF EXPATRIATES' AWARENESS OF HEALTH TOURISM IN TÜRKİYE	894-895
188)	Asst. Prof. Dr. İbrahim Oğulcan ERAYMAN	NEW FORMS OF DOMINATION IN LIBERAL DEMOCRACY: A CRITICAL PERSPECTIVE CENTERED ON WOLIN AND CHUL HAN	896-904
189)	Elif AYTEN KAYAR Asst. Prof. Dr. Ozan KAYAR	SINGLE PARENTHOOD IN CHANGING FAMILY STRUCTURES: AN EVALUATION WITH RESPECT TO CHILD AND PARENT MENTAL HEALTH	905-913
190)	Prof. Dr. Mehmet Gökhan GENEL Ramlenur BEYAZ	THE EFFECT OF CARTOONS CREATED FOR PRE-KINDERGARTEN CHILDREN ON CHILDREN'S COMMUNICATION	914-915
191)	Lect. Murat GÖKMEN	VASİR BİLKADİR ABDÜLHAMİD II'S SUCCESFULL POLICIES IN BAYT ALMAQDIS	916-923
192)	Seda GÖKMEN Lect. Murat GÖKMEN	REVİLLING HATAN BELİRMATS IN ALP ER TUNGA EPIC	924-932

GELENEĞİN İCADI VE KURUMSAL KİMLİK İNŞASI: CUMHURİYET DÖNEMİNDE TÜRK DENİZ KUVVETLERİNİN DÖNÜŞÜMÜ INVENTION OF TRADITION AND CONSTRUCTION OF ORGANIZATIONAL IDENTITY: THE TRANSFORMATION OF THE TURKISH NAVY UNDER THE REPUBLIC

Asst. Prof. Dr. Mesut Özel

İstanbul Kent Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler
Bölümü
,Kağıthane/İstanbul, TÜRKİYE
ORCID: 0000-0002-8577-6750

ÖZET

Bu çalışma, 1923 yılında Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasının ardından Türk Donanması'nın Osmanlı kökenlerinden “Cumhuriyet Donanması”na dönüşümünü incelemektedir. Bu geçiş, ordu kökenli kurucuların siyasi açıdan güvenilirmez olarak gördükleri Donanmanın yeni rejimle uyumlu hale getirilmesinde önemli ideolojik ve yapısal değişimler içermektedir. Araştırmanın temel sorusu, Donanmanın Osmanlı geçmişinden nasıl uzaklaştığını ve cumhuriyetçi çerçeveye nasıl entegre olduğunu incelemektedir. Erken Cumhuriyet döneminde ulus inşasındaki rolüne ilişkin Türk askeri tarih yazımındaki önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Multidisipliner bir yaklaşımla, “Geleneğin İcadı” ve “Örgütsel Kimlik” gibi kavramlar donanma reformlarını ve kurumsal kültür gelişimini analiz etmek için kullanılmaktadır. Anıların, donanmayla ilgili süreli yayınların ve gazetelerin belgesel ve kronolojik analizini içeren çalışma, yeni savaş gemilerinin isimlendirilmesi de dâhil olmak üzere bir depolitizasyon, yeniden markalaşma ve modernizasyon sürecini ortaya koymaktadır. Atatürk, sadakatini sağlamak için ordunun yanı sıra donanmayı da “Cumhuriyet'in bekçisi” olarak dönüştürmede etkili olmuştur. Dönüşüm, Atatürk'ün öngördüğü çağdaş devlette Donanma'nın yeni etkin rolünü simgeleyen İstanbul Boğazı'ndaki büyük bir geçit töreniyle doruğa ulaştı.

Anahtar Kelimeler: Geleneğin icadı, Cumhuriyet kurumu, Kurumsal Kimlik, Cumhuriyet Donanması.

ABSTRACT

This study examines the transformation of Turkish Navy from its Ottoman origins to the “Republican Navy” following the establishment of Turkish Republic in 1923. This transition involved significant ideological and structural shifts in aligning Navy, which army-origin founders viewed as politically unreliable, with the new regime. The central question of the research examines how Navy moved away from its Ottoman past and integrated into the republican framework. It fills an important gap in Turkish military historiography regarding Navy's role in nation-building in the early Republican period. Through a multidisciplinary approach, concepts of “Invention of Tradition” and “Organizational Identity” are used to analyze naval reforms and the development of institutional culture. Through a documentary and chronological analysis of memoirs, naval periodicals and newspapers, the study reveals a

process of depoliticization, rebranding and modernization, including the naming of new warships. Atatürk was instrumental in transforming Navy as well as Army as the “guardian of Republic” to ensure its loyalty. The transformation culminated in a grand parade in Istanbul Strait, symbolizing the new role of Navy in the modern state envisioned by Atatürk.

Key Words: Invention of tradition, Republican institution, Organizational identity, tebuplican Navy.

1. GİRİŞ

Türk inkılabı, diğer bir deyişle devrimi, milletini son yüzyıllarda geri bırakmış olanların yerine, çağdaştırmaya yönelen kurumları, kurul ve kuralları tesis etmeyi hedeflemekteydi (İnan, 2007: 354). Cumhuriyetimizin banisi Atatürk, yaptığı konuşmalarda Türkiye Cumhuriyeti'nin güvencesi olarak öncelikle milletin iradesini ve ordusunu işaret etmekteydi (Metel, 1966: 40-42). Bu bağlamda, Türk Devletini kuran kadrolar yeni bir düzen, diğer bir deyişle Cumhuriyet rejimi kurma hedefine sahipti. Miras alınan toplumun ve kurumların ve de ordunun Cumhuriyet rejimine ve kurucuya bağlı bir kurum haline getirilmesi hedeflenmekteydi. Ağırlıklı olarak ordu kökenli kurucu kadrolar, bahriyenin siyasi güvenilirliğinden emin değildi, muhaliflerin bir güç unsuru olmasından endişe duymaktaydı. Bu nedenle dönüştürülmesi, diğer bir deyişle cumhuriyetçileştirilmesi hedeflenen kurumlardan biri de Türk Deniz Kuvvetleri oldu (Barlas ve Güvenç, 2010: 223-225). Bu makalede, münhasıran Deniz Kuvvetlerinin gelişimi çerçevesinde semantik olarak, kurucusuna bağlı bir cumhuriyet kurumuna dönüşmesi süreci, “Cumhuriyet Donanması” ibaresinin kullanımı ve bahriye geleneklerine yansımaları özelinde betimleyici belge analizi ve kronolojik yapıda irdelenmektedir. Osmanlı devletinden miras alınan bahriyeye yeni bir kimlik ve ruh kazandırmak, materyal ve zihniyet olarak çağdaştırmak ve yeni cumhuriyet kurumları arasındaki yerini sağlamlaştırmak amacıyla ilerici bir yaklaşımla Cumhuriyet Donanması teriminin kullanılmasının bilinçli bir tercih olduğu ortaya konulmaktadır. Kuruluş yıllarında başlayan “Cumhuriyetçileşme” süreci, Cumhuriyet'in 100. yılı törenlerinde yüz savaş gemisinin yer aldığı “Nizam Cumhuriyet”le İstanbul Boğazı'nda İstanbul halkını selamlamasıyla taçlanmış, Deniz Kuvvetlerinin Cumhuriyet rejimi ve düzeninin ayrılmaz bir parçası olduğu perçinlenmiştir.

Hipotez: Kuruluş yıllarında “Cumhuriyet Donanması” anlayışıyla Deniz Kuvvetleri'nin kuruluşu ve kimlik oluşum süreci, cumhuriyetçi idealleri somutlaştırmak, Osmanlı geçmişiyle bağları etkili bir şekilde koparmak, geleneklerini güncelleştirmek ve yeni rejime bağlılığı teşvik etmek için siyasi iradenin bilinçli bir tercihidir.

Araştırma soruları:

- Cumhuriyet'in ilk yıllarında Türk Deniz Kuvvetleri'ni cumhuriyet idealleriyle uyumlu hale getirmek için uygulanan temel kurumsal değişiklikler nelerdi?
- Mustafa Kemal Atatürk'ün yeni milli kimlik vizyonu Deniz Kuvvetleri'nin dönüşümünü nasıl etkiledi?

- “Cumhuriyet Donanması” teriminin benimsenmesi, bahriye gelenekleri ve uygulamaları içinde kültürel ve ideolojik bir değişimi hangi yollarla kolaylaştırdı?
- Basına da yansıdığı şekliyle çağdaş kamuoyu algıları, bu dönemde Donanmanın reformunu nasıl şekillendirdi veya buna nasıl tepki verdi?

Çalışmanın önemi ve literatüre katkısı: Bu çalışma, bahriye tarihinin ve 20. yüzyılın başlarında Türkiye'deki daha geniş sosyo-politik dönüşümlerin anlaşılmasına katkıda bulunmaktadır. Araştırma, Deniz Kuvvetleri'nin Osmanlı köklerinden çağdaş bir cumhuriyet kurumuna benzersiz geçişini analiz ederek, ulusal kimliği ve birliği yeniden şekillendirmek için alınan stratejik önlemlere ışık tutmaktadır. Ayrıca, yeni bir rejimin meşruiyetini tesis etmede ve güçlendirmede askeri kurumların önemini vurgulamaktadır. Bu araştırma aynı zamanda benzer bir çalışma olmadığından askeri tarih yazımında bir boşluğu doldurmakta ve askeri geleneklerin ortaya çıkan ulusal anlatıları desteklemek için nasıl yeniden tasarlanabileceğine dair yeni bilgiler sunmaktadır.

Metodoloji: Betimleyici bir doküman analizi şeklinde ve kronolojik yapıda sunulan bu çalışmada Deniz Kuvvetleri komuta ve kuvvet yapısının tarihi gelişimi ve kültürel değişim sürecine odaklanan kitap, dergi, hatırat, dijital arşivler ve biyografik çalışmalar mercek altına alınmaktadır. Multidisipliner bir yaklaşımla, Deniz Kuvvetleri'nin dönüşümünün derinlemesine anlaşılmasına olanak tanıyarak hem ideolojik hem de maddi modernizasyon çabalarını ve bunların Deniz Kuvvetleri'nin örgütsel kimliği üzerindeki etkilerini vurgulamaktadır.

Araştırmanın yapısı: Birinci bölümde siyasal rejimlerin ulusal ve uluslararası kamuoyunda meşruiyet kazanma ve millet inşa etme çabalarını dayandırdıkları kavramsal zemin “gelenek icadı”, “milli kimlik” ve “kurumsal kimlik” kuramları temelinde tarihsel bir boyutta yerel uygulama örneklerinin yanısıra dünyadaki diğer uygulamalardanda örnekler verilerek ortaya koyulmaktadır. Ardından, Bahriyenin bir Cumhuriyet kurumuna dönüşümü önce semantik olarak sonra geleneklere yansımaları, öncelikle ve ağırlıklı kuruluş yıllarından başlayarak kronolojik olarak irdelenmekte, Atatürk'ün Bahriye'nin oluşumunu şekillendirmedeki vizyonu ortaya konmaktadır. Sonuç olarak, çağdaş bir Cumhuriyet kurumu olarak Türk Deniz Kuvvetlerinin bugünde güçlü varlığı ile “Cumhuriyet”e sahip çıktığını gösterdiği vurgulanmaktadır.

2. KAVRAMSAL VE TARİHSEL ZEMİN

19'uncu asırdan başlayarak özellikle Avrupa'da siyasal rejimler artan meşruiyet gereksinimlerini karşılama ve millet inşası gayretleri çerçevesinde “milli bayram” yaratma ve kutlama uygulamalarına başvuruyordu. Mazide kalan ve sonrasında pek hatırlanmayan birçok olay, yıllar sonra devletler ve toplumsal gruplarca bir gereksinim bağlamında ve Eric Hobsbawn'ın deyişiyle “gelenek icadı” yoluyla “yeniden” hatırlanıyordu. Maksat, toplumu ve bireyleri müşterek his ve sadakat fikri çevresinde bir araya getirerek kendi varlıklarına meşruiyet kazandırmaktı (2006: 305-306). Modern toplum hayatının ayrılmaz bir parçası olarak bu geleneklerden, günümüzde de münhasıran milli kimliğin pekiştirilmesi için devletler

tarafından bir aygıt, diğer bir ifadeyle “hafıza mekânı” olarak yararlanılmaktadır (Nora, 2006: 15).

Yeni kurulan siyasal rejimlerin gerek eski adet ve ananeleri dönüştürme ve yenilerini icat etme yolu ile meşruiyet kazanma gayretlerinde etkin metotlardan birisi de halkın yoğun olarak iştirak ettirildiği törenler, milli bayramlar oldu (Hobsbawm, 2006: 310). Bu şekilde, siyasal hayat giderek "sembollerle dolmaya ve törenselleşmeye" başlamıştır (Hobsbawm, 1999: 112). Bu anlamda, en öne çıkan Türk Devleti'nin yeni rejimin kuruluşunun kutlandığı “Cumhuriyet Bayramı”dır. Buna ilave olarak, kurulan cumhuriyet kurumlarının isimlerini, Fransa örneğinde olduğu cumhuriyet sıfatı ile vurgulamak, yeni milli kimlik yaratmada kurucu kadroların başvurduğu bir yöntemdi (Morena, 2020). Yönetici seçkinlerin etkilerini pekiştirmek ve bireyleri tümleşik bir ulus olarak tıpkılaştırmak için kullandıkları resmi ve kurumsal milliyetçi programın bir aşamasıydı (Smith, 1994: 165). Bu maksatla, tüm bireylerin uymak mecburiyetinde kaldığı ve herhangi bir düşünce, simge ya da hayallerin ortaya çıkmasını önleyen, millete ilişkin resmi, köklü kurumsal düşünce ve imgelerin pekiştirilmesi teşvik edilmektedir (Anderson, 1991: 78). Bu bağlamda, Türkiye örneğinde, kurucu kadrolar yeni devletin sınırlarını yeniden çizerek ve geçmiş miraslarından kendilerini soyutlayarak milli devlet hedefine yönelik bir tutum izlemiştir (Zürcher, 2004: 215).

Çağdaş cumhuriyet rejiminin beşiği sayılan Fransa'da “millet” ve “cumhuriyet” kavramları iç içedir (Morena, 2020). Cumhuriyet kavramı yaygın olarak siyasi rejim ve kurumlarıyla ilişkilendirilir: Bir tarihsel dönüm noktası olarak 1989 Fransız Devrimi; bir dizi fikir olarak aydınlanma, siyasi liberalizm, insan hakları, laiklik; simge olarak üç renkli bayrak, Bastil Günü, Milli Marş (*La Marseillaise*); evrensel değerler olarak hürriyet, eşitlik ve kardeşlik (Hazareesingh, 2002: 56). Fransa'nın cumhuriyetçi kimliğinin hatırlatıcılarını, bayrağı, milli marşı, cumhuriyet mottosunu sokak isimlerinde, okul sınıflarında ve kamu binalarının cephelerinde ve isimliklerinde görmek mümkündür (Nora, 2006: 22). Bu görsel anımsatıcıların dışında kamusal alan ve söylem cumhuriyetçi simgelerle doludur (Morena, 2020). Fransız siyasetçileri parti isimlerini, *Les Républicains*, *la République en Marche*; kamu kurum ve alanlarını, *ordre républicain*-cumhuriyet düzeni, *école républicaine*-cumhuriyet okulu, *police républicaine*-cumhuriyet polisi gibi kavramlar aracılığıyla “cumhuriyetçileştirme” konusunda ustadırlar (Hazareesingh, 2002: 89). Özetle, Cumhuriyet Fransız siyaseti ve toplumunda günlük siyasi söylemlerin merkezinde yer alan bir kavramdır (Morena, 2020). Ayrıca, Fransa'da kamu savcılık hizmetini yürüten hakimlerde, Cumhuriyet Savcısı (*Procureur de la République*) olarak adlandırılmaktadır. Bu örneklerde bir çıkarım olarak, kamu adına görev yapan devlet görevlilerinin rejimle ilgili sıfatlar taşımasının bilinçli bir tercih olduğu söylenebilir.

Diğer yandan, kurumsal davranış modeli, bir kurum üyesinin (bu makalede denizcilerin), temsil ettikleri kurumun kimliğine dayalı olarak kararlar almasını öngörmektedir (March, 1994: 58). Bu noktada önemli olan bu kurumsal kimliğin nasıl oluştuğu ve nasıl tanımlandığıdır. Albert ve Whetten kurumsal kimliği, “bir örgütün merkezi karakteri (örneğin, değerleri, uygulamaları, hizmetleri, ürünleri, yapısı, mülkiyeti)”, sahip olduğunu iddia ettiği ayırt edici nitelikleri ve

kimliğinin zaman içinde kalıcı tezahürünün üçlü bir kombinasyonu olarak kavramsallaştırmıştır (1985: 265-268). Bu bağlamda, Türk bahriyesi önce dış paydaşlar tarafından dikte edilen cumhuriyetçiliği içselleştirerek esas niteliği olarak somutlaştırmış, eylem ve söylemleriyle kurumsal kimliğini pekiştirmiştir. Bunun yanısıra, sosyolojik kurumsalcı perspektiflerde, toplumdaki seçkinlerin bir parçası olarak denizciler, dünya siyasetindeki rekabetçi ve devlet merkezli gelişime katılma eğilimindedir (Meyer, 1987: 59). Yalnızca milli çıkarlara değil, aynı zamanda milletlerin dünyadaki konumuna, prestijine ve rollerine de gelişimine katkıda bulunma gayreti içindedirler. Her şeyden üstünde, denizciler Türk milletinin gelişimine nasıl hizmet edeceklerini öncelemektedir ki bu da Cumhuriyet rejimidir.

Yeni kurumsal kimliğinin oluşması, diğer bir deyişle Türk Bahriyesinin cumhuriyetçileştirilmesi süreci, Türk milletinin “ordu-millet” karakteri de göz önüne alındığında, milli kimlikten etkilenmektedir. Özellikle Cumhuriyet Donanmasının kurumsal kimliği, icraatı ve temsil faaliyetleri açısından milli kimliği, yani Türkiye Cumhuriyeti'ni güçlendirdiğinde, etkisi daha önemli olmaktadır. Bunun yanısıra, Deniz Kuvvetleri'nin dönüşümü ve gelişimi, öz kimliğin gerçekleşmesini hızlandıran uluslararası angajmanları ve etkileşiminin yanı sıra dünya çapında donanmalar arasında normların ve kurumsal uygulamaların yayılmasından da etkilenmektedir. Gerçekten de, Cumhuriyet Donanmasının kurumsal kimliği veya özü, geçmişte edinilen deneyimler ve alınan dersler yoluyla inşa edilerek dünya deniz kuvvetleri sistemi ile sürekli etkileşim içinde gelişmektedir. Tarihsel arka plan, örnek alınan rol modeller, eğitim sistemi, yabancı danışmanlar ve ittifak üyeliği bir Cumhuriyet kurumu olarak kurumsal özün oluşmasında etkili olmaktadır. Bu bağlamda, “Cumhuriyet Ordusu” ibaresi ilk olarak Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Paşa tarafından silahlı kuvvetlerin tamamına şamil olacak biçimde 15 Şubat 1924'te İzmir'de Harp Oyunu açış konuşmasında kullanıldı. Benzer şekilde, “Cumhuriyet Hükümeti”, “Cumhuriyet İdaresi”, “Cumhuriyet Şehri” ifadeleride muhtelif konuşmalarda kurucu kadrolar tarafından altı çizilerek vurgulandı (Metel, 1966: 40-42).

Cumhuriyeti kuran ve Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın kurucu başkanı olduğu Halk Fırkası'nda, Cumhuriyetin ilanı ve Halifeliğin kaldırılması sonrasında 20 Nisan 1924 Teşkilat-ı Esasiye Kanunuyla rejimin yasal zemininin somutlaştırılmasını takiben 10 Kasım 1924'te Cumhuriyet sözcüğünü ismine ekleyerek “Cumhuriyet Halk Fırkası” adıyla yeni rejimle bütünleşmesini pekiştirdi. Benzer şekilde rejim muhaliflerini çatısı altında toplayan ve 1924'te kurulan Terakkiperver Cumhuriyet Partisi ile 1930'da kurularak ekonomik alanda farklı bir ekolün temsilcisi olan “Serbest Cumhuriyet Fırkası”nında “Cumhuriyet” ibaresini adlarında taşıması anayasal rejimin temel ilkelerine parti programlarında yer verdiklerinin göstergesiydi (Teziç, 1976: 236-245). Esasen, resmi olarak doğrudan “Cumhuriyet” sıfatını taşıyan iki kurum vardır: “Cumhuriyet Savcılığı” (Cıvaoglu, 2013) ve “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası” (TCMB, 2023). Bu nitelendirmenin amacı, idareden bağımsız kurumlar olduğunu vurgulamaktır. Diğer kurumlar için bu sıfatın kullanımı, Cumhuriyet idaresinin oluşturduğu veya dönüştürdüğü kurumlara ve aidiyete vurgu yapmak amacıyla taşımaktadır.

3. CUMHURİYET DONANMASININ İLK KIVILCIMLARI

Başlangıçta, Cumhuriyeti kuran ordu ağırlıklı kadrolar, Donanma'nın yeni rejime bağlılığından emin değildi (Barlas ve Güvenç, 2010: 225). Bunda, Hamidiye kahramanı Rauf Bey (Orbay)'ın deniz subayları üzerindeki etkisinin yanısıra, Kurtuluş Savaşı'na katılan denizci kadroların sayı ve rütbe olarak ast seviyede kalmasının yansımaları da vardı (Çoker, 1994: 62). Bu durumda, Donanma ve Ordu arasında Osmanlı dönemindeki rekabet, uyumsuzluk ve güven eksikliğinin Cumhuriyet dönemine yansıyan etkisi de mevcuttu (Büyüktuğrul, 1967: 15). Esasen Cumhuriyetin kurucuları, Osmanlı'nın son dönemdeki yönetici kadrolarıydı; değişen hedef, lider ve rejimdi. Miras alınan diğer kurumlar gibi, donanmanında yeni bir kimlik ve ruhla yapılandırılması için "Cumhuriyet Donanması" olarak adlandırılması bilinçli bir tercih oldu. Erişilen kaynaklar bu tanımın öncelikle bahriyeliler ve Cumhurbaşkanı Atatürk tarafından kullanıldığına işaret etmekte ise de, sonraki yıllarda Deniz Harp Akademisi mezuniyet törenlerinde karacı komutanlarında kullandığını göstermektedir. Ali Fuat Paşa ve Fevzi Paşa'nın konuşmalarında "Cumhuriyet Hükümeti" ve "Cumhuriyet Ordusu" ifadelerinin yanında daha çok "Gazi Paşa tarafından kurulan Cumhuriyet Donanması"na vurgu yapmaları, yeni yetiştirilen deniz kurmay subayların diplomalarını kara kurmay subaylarından önce vermeleriyle birlikte değerlendirildiğinde bu maksatlı yaklaşımı teyit etmektedir (Cumhuriyet, 1934). Kısacası, Cumhuriyet kurumu yaratmak hedefiyle çıkılan yolda, Cumhuriyet Donanması oluşturulmaktaydı.

Cumhuriyet Donanması, esas olarak deniz kuvvetlerinin denizde bulunan filo ve unsurlarını kapsamakta ise de, kullanıcıların bu ibareyi zamanın ruhuna uygun olarak bahriyenin tüm unsurlarını içerecek şekilde, aynen Cumhuriyet Ordusu ibaresinde olduğu gibi, seslendirdiği görülmektedir. Bu ibarenin, bazı kullanıcılar tarafından Cumhuriyet Bahriyesi (Büyüktuğrul, 1983) olarak telaffuz edilmesine, İstanbul'dan Anadolu'ya geçen denizcilerin Samsun'da milli mücadeleye katılım tarihini Cumhuriyet Bahriyesinin kuruluş tarihi kabul eden haberlerin gazete sütunlarında yer alması örnektir olarak verilebilir (Cumhuriyet, 1927). Kurtuluş Savaşı yıllarında tekrar yayınlanmaya başlayan Risale-i Mevkute-i Bahriye'nin ilk sayısında Ali Haydar Emir (Alpagot) (1924) "*Genç Donanmaya*" başlıklı yazısında, "Cumhuriyet Bahriyesinin ilk kültür meşalesi olmak üzere çalışma hayatına" girdiğini müjdeleyerek, yazısını "Yaşasın Türkiye Cumhuriyeti'nin Genç Donanması!" diyerek bitirmekteydi. Amiral Fahri Çoker de Cumhuriyet'in ilk yıllarında Deniz Kuvvetlerinin kuruluşu ile ilgili faaliyetleri, özellikle Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde yapılan görüşme tutanakları ve Milli Müdafaa Vekaleti belgelerine dayanarak yazdığı "Cumhuriyet Bahriyesi Nasıl Kuruldu?" adlı makalesinde ayrıntılı olarak ele almaktadır (Çoker, 1994). Deniz kuvvetlerinin tüm unsurlarını kapsadından telif ettiği kitabı *Cumhuriyet Bahriyesinin Kronolojisi* olarak adlandıran bahriyeli kalemlerde mevcuttu (Işın, 2006). Bugün, Cumhuriyet Bahriyesi ibaresi halen er ve erbaş keplerinin kurdelalarıyla bazı deniz birliklerinin isim levhaları ve birlik forslarının üstünde bulunan T.C.B. (Türkiye Cumhuriyet Bahriyesi) kısaltmasıyla yaşamaktadır.

Cumhuriyetin ilk yıllarında Donanma teşkilatının özerkliğinin gelişmesinin karşısında, İstiklal Savaşı kahramanı olan komutanlar vardı. Bu ekip, öncelikle kara kuvvetlerini tam olarak teçhiz etmek; sonra da hava ve deniz kuvvetlerini geliştirmek düşüncesindeydi. Bu yaklaşım, üniformalar, okul eğitimi, rütbelere, kıta hizmeti, birliklerin isimlendirilmesi, alay sancağı verilmesi gibi usullerin kara kuvveti esas alınarak düzenlenmesi sonucunu getirdi (Büyüktuğrul, 1967).

Kurtuluş Savaşında Kuva-i Milliye'nin Anadolu'daki askeri hedeflerinin ele geçirilmesinde yaşamsal önemdeki silah, teçhizat ve mühimmatı denizden istenilen yerlere ulaştırmak ve kıyılarımızın korunması bir ihtiyaçtı. İşgal güçlerince yok edilen Türk Bahriyesinin yeniden canlandırılması gerekmektedir. Bu maksatla, 10 Temmuz 1920'de Ankara'da Milli Müdafaa Vekaleti başlısı Umur-ı Bahriye Müdürlüğü teşkil edildi; 1 Mart 1921'de Bahriye Dairesi adını aldı. Müdürlük görevi Ön Yüzbaşı Şevket Bey tarafından yürütülen bu daire, ruhları istiklal ateşiyle yanan ve zafere erişmek için hayatlarını hiçe sayan Türk denizcilerinin oluşturduğu Anadolu Donanması'nın faaliyetlerini sevk ve idare etti, Cumhuriyet Donanmasını oluşturma çabalarının ilk kıvılcımı oldu. Mudanya Müterakesinden sonra 14 Kasım 1922'de Kasımpaşa'daki Bahriye Nezareti binasında İstanbul Bahriye Komutanlığı teşkil edildi. Donanma'da bu binada hizmete başlayarak savaş gemilerinin ivedilikle onarımına odaklandı. İşgal kuvvetlerinin 6 Ekim 1923'te İstanbul'dan ayrılmasından sonra Anadolu Donanması Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) emrine girdi (Büyüktuğrul, 1967). Bahriyenin Kurtuluş Zaferine lojistik nakliyatla sağladığı katkıyı Gazi Paşa 1 Mart 1923'teki Meclis açılış konuşmasında takdir ediyordu:

“...Vaktiyle tek mil teşkilâtı bahriye ve mühimmat depolarıyla üssülharekelerimizin inşaat tezgâhlarımızın İstanbul'a sıkıştırılmasındaki mahzur işbu mücadelede tamamiyle tahakkuk etmiştir. Düşmanın ablukasına ve malik olduğu; vesaiti bahriyesine rağmen mensubini bahriyemiz birkaç gemi ile harikalar göstererek hiçbir şey zayi etmeksizin nakliyatı bahriyeyi temin eylemek suretiyle meşkûr hizmetler ifa etmişlerdir(TBMM, 1923).”

Cumhuriyet güneşinin yurdu aydınlatması, yani ilanı bir bayram olarak tüm yurttan kutlandı. Haliç'te bulunan donanma gemilerine ilan merasimi için 101 pare atımı Haliç'te *Hamidiye* kruvazörü ve *Ertuğrul* yatı birleşik olarak yaktı. *Yavuz* gemisi de, aynı merasimi Bebek'te yaptı (Büyüktuğrul, 1983: 603). Aynı gün Cumhuriyet Donanmasının 1924 yılı bütçesini ve bahriye siyaset programını hazırlayacak özel komisyona üç bahriyeli mebus uzman olarak katılması TBMM'de onaylandı (TBMM, 1924).¹ Bu özel komisyon, Cumhurbaşkanı, Başvekil İsmet Paşa, Erkan-ı Harbiye Umumiye Reisi Fevzi Paşa, Müdafaa-i Milliye Vekili Kazım Paşa ve vekaletlerin uzman kadroları ile Bahriye Siyaseti Programını hazırlayacaktı. Komisyonun teklifi ile 1924 yılı bütçesine *Yavuz*'un onarımının ilk taksidi ve bir denizaltı gemisi alınması

¹ 1340/1924 senesi bütçesini ihzar etmek üzere Maliye encümenince Denizli Mebusu Mazhar Müfit, Kırşehir Mebusu Yahya Galip ve Trabzon Mebusu Ahmed Muhtar Beylerden oluşan bir komisyona bahriye uzmanı olarak Hamdi Bey, Ali Rıza Bey, Yusuf Ziya Bey meclis kararı ile ilave edildi.

için ilave iki milyon lira ödenek konuldu. Bu siyaset programı Cumhuriyetin ilk on yılında deniz kuvvetlerinin oluşumunu yönlendirecekti (TBMM, 1924: 399).²

Merkezde ise İstiklal Savaşı süresince Milli Müdafaa Vekâleti'ne bağlı olarak çalışan Bahriye Daire Reisliği ismini muhafaza etmekle beraber, idari ve harekât işlerinden sorumlu olacağı için teşkilatı genişletildi ve tarih sayfasında dönemin Deniz Kuvvetlerinin en büyük makamı olarak yerini aldı. Teşkilat anlamında, izleri günümüze yansıyan bir özgün yapı mevcuttu. 29 Aralık 1924'te Bahriye Vekaleti kurulana kadar, Bahriye Dairesinin bütün şubeleri idari ve ikmal olarak Milli Müdafaa Vekaletine, harekât ve eğitim açısından Genelkurmay Başkanlığına bağlıydı. Bu dönemde, Fevzi Paşa'dan dolayı Genelkurmay Başkanlığı vekaletler üstü bir konuma sahipti (Büyüktuğrul, 1984: 599-649). Bahriye Vekaletinin kurulmasından sonra da Deniz Kurmay Başkanlığı Genelkurmay teşkilatında kalmıştı. Bahriye Vekaleti bünyesindeki dairelerle kuvvetin politika ve bütçe işlerini yürütürken, eğitim, harekât, istihbarat işlevleri Genelkurmay Başkanlığınca deruhte edilmekteydi. Bahriye Vekaletinin 27 Aralık 1927'de lağvedilmesiyle birlikte tekrar eski teşkilat yapısına geçildi, işlevleri Milli Müdafaa Vekâlet'indeki Deniz Müsteşarlığı'nca yürütüldü (Atabey, 2002: 23). Bu bağlamda, bir bütün olarak emir-komuta birliği altında olmayan deniz kuvvetleri unsurlarının Cumhuriyet Donanması veya Bahriyesi olarak adlandırılması da en azından deniz meselelerine bir bütün olarak bakmayı hedefleyen gayri resmi bir uygulamaydı.

Kuruluş yıllarında, Bahriye teşkilatının odağı, eğitimden öte gemilerin bir an önce onarılmasının sağlanmasıydı. Boğazlar bölgesi ve İstanbul, Lozan Antlaşmasıyla gayri askeri statüde olduğu için, Deniz Kuvvetlerine ait tesislerin İzmit bölgesine taşınması ve Donanmaya burada bir üs tesis edilmesi öncelikli bir konuydu (Büyüktuğrul, 1967: 5-7). İşgal döneminde *Yavuz* hariç, diğer savaş gemileri Kasımpaşa'da harekettten sakıt kıçtankara edilmişlerdi. Cephaneleri, kazan kapakları, top kamaları Fişekhane'deki özel depolarda tutuluyordu. Doktrin, talimname ve eğitim eksikliği nedeniyle, gemilerin ve personelin harekate hazırlığı çok düşük düzeydeydi. Savaşa katılmayan subayların durumunu tetkik eden özel komisyonun çalışmaları da bahriyenin yeniden yapılandırılmasında çok etkiliydi. Özellikle üst rütbeli birçok bahriye subayı savaşa katılmadığı gerekçesiyle emekliye sevk edildi, kalan en kıdemli subay yarbaydı (Büyüktuğrul, 1967: 15). Savaş sırasında Ankara'da Bahriye Daire Reisi olarak deniz faaliyetlerinin tüm sorumluluğunu üzerine alan Önyüzbaşı Şevket Bey, yeni teşkil edilen Bahriye Dairesi Riyasetinin ilk reisliğini kısa bir dönem ifa ettikten sonra makamı Albay Abdürrahim Bey'e bırakarak daha pasif bir göreve atandı. Bu durum, Bahriye'nin geçiş döneminde sağlıklı bir şekilde yapılanmasını da olumsuz etkiledi. Mecliste muhalefetteki II. Grubun sözcüsü konumundaki emekli bahriye subayı ve Trabzon mebusu Ali Şükrü Bey'in, Şevket Bey'in ağabeyi olması bu atamada etkili oldu (Bal, 2004: 8-19).

---

² Cumhuriyet Hükümetinin ilk bahriye programı siyaseti "*Yavuz*'un tamiri, "iki kıt'a filo, iki kıt'a 700 tonluk tahtelbahir, 6 kıt'a dört yüz tonluk tahtelbahir, iki kıt'a iki yüz tonluk tahtelbahir, 6 kıt'a 400 tonluk torpido muhribi, 4 kıt'a torpido, 2 000 adet torpil malzemesi ve sefaini mevcudenin tamiri ve Anadolu'da bir tersane kurulmasını" içeriyordu.

Lozan Antlaşması'nın sonra, Türkiye Cumhuriyeti'ne iade edilmiş olan Bozcada ve İmroz'u almak üzere *Hızırreis* gambotu denize çıkarıldı. Akabinde *İsareis* ve *Kemalreis* gambotları onarılarak İzmir ve Samsun'a gönderildi. Okul gemisi *Hamidiye* savaş gemisi statüsüne dönüştürülerek, Marmara Denizinde eğitimlere başladı (Engin, 1963: 36-38). "*Hamidiye* kruvazörü, maziden yadigâr kalan donanma aksamı içinde", Cumhuriyetin, denizlerde göreve başlayan ilk savaş gemisi oldu (Metel, 1967: 90; Büyüktuğrul, 1983: 1089). Mondros Mütarekesinden sonra, 22 Şubat 1924 günü İzmir'e intikal etti. Ancak vardığında, Harp Oyununa katılmış olan Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın hareketini öğrenen gemi komutanı Binbaşı Hüsamettin Bey (Ünsel), gemi namına aşağıdaki telgrafi çekti:

"Büyük rehberliğinizde esaret zincirlerinden kurtulan Cumhuriyet Donanmasının ilk teknesi olarak Akdeniz'e çıkarken en büyük emelimiz yılların doğurduğu iştihak ve tehassürle Gazi Reisicumhurumuzu selamlamak ve arzı tazimat etmektir. İzmir'e muvasalatımızda İzmir'den sekiz saat evvel müfarekat buyurulduğunu öğrendik. Pek mübeccel emelimizin tahakkuku tehir ettiğinden dolayı çok müteessiriz. Bu teessürümüzü ancak pek yakında zatı devletlerini gemimizle selamlama şerefine nail olmak ümidi ile tadil ve en derin hissiyatı tazimkaranemizin arzına isticar ediyoruz efendim. Zabitan, Mühendisane, Talebe ve Efrad, Hamidiye Süvarisi Hüsameddin (Metel: 43; Baş, 2006)."

Cumhuriyet Donanması ifadesinin *Hamidiye*'de doğması ve kullanılmasının tesadüfi olmadığı açıktır. Gazi *Hamidiye*, Balkan Savaşlarında Osmanlı Bahriyesinin adını aklayan Akın Harekâtı ile Rauf Bey (Orbay) nezdinde kahramanlaşmış bir gemidir. Bu dönemde, Rauf Bey'in rejime muhalif duruşu ve bahriyelilerin nezdindeki karizmatik kişiliği dikkate alındığında *Hamidiye*'nin seçilme nedeninin rejime bağlılığın bir sınaması, yerinde durum tespiti yapılması olduğunu söylenebilir.

Cumhuriyet Donanmasının açık denize çıkan ve yurtdışı liman ziyareti yapan ilk unsuru olma şerefini haiz *Hamidiye*, 6 Eylül 1924 günü Cumhurbaşkanını hamilen Karadeniz seyahatine sancak gemisi olarak görevlendirildi. Cumhurbaşkanı ve maiyeti gemiye 11 Eylül günü Mudanya'dan şeref verdi; 24 Eylül günü doğu illerinde meydana gelen deprem felaketi nedeniyle seyahatin deniz bölümünü sonlandırarak Samsun'da gemiden ayrıldı. Cumhurbaşkanı, *Hamidiye* kruvazöründe savaş talimlerini izledi, subaylarla konuştu. Hatta refakatindeki milletvekili heyeti ile deniz subaylarını görüştürerek donanma ve geliştirilmesine ilişkin görüşlerini öğrendi. Bu görüşmelerde, genç subayların açık deniz donanması geliştirilmesi düşünceleri milletvekillerinin kaynak yetersizliği gerekçesiyle karşılaştı (Büyüktuğrul, 1969). Aynı zamanda kurucu kadroların bahriyeye olan güveni de tazelendi; deniz subaylarına moral verildi (Büyüktuğrul, 1983). Nihayetinde, Gazi Mustafa Kemal Paşa aydın kafasında Cumhuriyet donanmasının gerçekçi ilk programını çizdi. Devletin bahriye siyaseti programını (TBMM, 1924: 399) *Hamidiye* Komutanı'na ifade etti:

"Dış pazarlardan satın alınan gemilerle donanma yapılamadığını siz de biliyorsunuz. Donanma sadece kıyıyı koruyacak bir kuvvet değil, bundan daha önemli olarak deniz yollarının güvenliğini sağlayacak bir kuvvettir. Anadolu'da yaşadıkça bu bakımdan ihtiyacımız daha

büyüktür. Evvela çekirdek bir donanma tedarik etmekle yetinip, deniz sanayi ve ticaretimizi geliştirmeliyiz. Bundan sonra memleket sanayiinden fıskıracak donanmayı yapmak da kolay olacaktır. İlk beş senede kendimizi toplayıp devrimleri yaparız, ikinci beş senede dünyaya kendimizi tanıtırız. Üçüncü beş senede İngiliz kralına yurdumuzu ziyaret ettiririz (Büyüktuğrul, 1969: 102).”

Hamidiye subaylarının yanısıra Ankara’daki bahriyelilerde *Gazi Paşa, Mareşal Fevzi Çakmak* ve *İsmet Paşa* adlı üç dretnotun ana kuvvet olacağı, büyük bir donanma öneriyorlardı. Mazide, donanmasızlığın acılarını yaşayan bu neslin, genç Cumhuriyet’in maruz kaldığı mali zorlukların idrakinde olmadan iddialı donanma isteğini gündeme getirmeleri makul karşılandı (Büyüktuğrul, 1969: 102).

19 Eylül 1924 Cuma günü *Hamidiye* Gemisinde Cumhurbaşkanı tarafından verilen ziyafette Gemi Komutanı Binbaşı Hüsamettin Bey’in konuşmasına cevaben Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Paşa içinde “Cumhuriyet Donanması” ibaresinin geçtiği bir nutuk söylüyordu:

“Seyahatim boyunca gördüğüm intizam, inzibat ve terbiye bana müstakbel Cumhuriyet donanması namına pek kuvvetler vermiştir. Bu hususta pek müsait intibalarla ve emniyeti kalple ayrılıyorum. Ben daha yakından alakadar olarak bu donanmanın teşekkülüne yardım edeceğim. Bu seyahatim, bana güzel Karadeniz şehirlerini ve bahriyemizi tanıttı. Bunu temin eden *Hamidiye*’nin Süvarisine, Zabitlerine ve bütün mürettebatına samimi teşekkürlerimi takdim ederim. (Metel, 1966: 73; Orhan, 2001)”

Cumhurbaşkanı bu sözlerini tamamlayacak şekilde “*Hamidiye* kruvazörü, maziden yadigâr kalan, donanma aksamı içinde, Türk Cumhuriyetinin, denizlerde faaliyete geçen ilk gemisi oldu.” (Metel, 1966: 90) diye başlayarak *Hamidiye*’nin şeref defterine donanma ve seyahat hakkındaki kanaat ve donanmanın geleceğine yönelik mütalaasını dercediyordu:

“...Hudutlarının mühim ve büyük aksamı deniz olan Türk Devleti’nin donanması da mühim ve büyük olmak gerektir. O zaman Türkiye Cumhuriyeti daha müsterih ve emin olacaktır. Mükemmel ve muktedir bir Türk Donanması’na malik olmak gayedir. Bunun başlangıç noktası, savaş gemisi tedarikinden evvel onları muvaffakiyetle sevk ve idareye muktedir kumandanlara, zabitlere, mütehassıslara malikiyettir... (Metel, 1966: 69)”

Atatürk’ün *Hamidiye* kruvazöründeki söylemlerinden, temas ettiği genç subaylardan ve gördüğü düzen, disiplin ve terbiyeden gelecekteki Cumhuriyet donanması namına olumlu izlenim ve güvenle ayrıldığını söylemek mümkündür (Metel, 1966: 70-71). Cumhurbaşkanı’nın bahriye ile söylemleri bir bütün değerlendirildiğinde, ilke olarak güçlü bir deniz kuvvetine sahip olunmasını isterken, öncelikle mevcut olan donanma gemilerinin bakım-tutumlarının yapılarak yenilenmesi, eğitim seviyesinin yükseltilmesi ve deniz kuvvetlerinde birtakım değişikliklerin yapılması gerektiği kanaatini edindiği ortaya çıkmaktadır. Önceliğinin mevcut gemilerin faal hale getirilmesi olduğu fikrini, Samsun’da karaya çıkar çıkmaz Başbakan’a telgraf çekerek aktardı. Bu telgrafta, deniz teşkilatının yeniden düzenleneceğini ifade ederek, aslında Bahriye Vekaleti’nin kurulacağına işaret etmekteydi (Besbelli, 1991: 309-322). Bundan sonraki

uygulamalarında da Cumhuriyet Donanmasında personel yetiştirilmesine ve mevcut gemilerin eğitimine önem verdi. Bahriyeli tarihçilerden Haydar Alpagot, *Denizde Türkiye* adlı eserinin “Atatürk ve Türk Ordusu” başlıklı önsözünde Cumhuriyet Donanmasının tarihinin Atatürk’ün bu veciz sözleriyle başladığına işaret ederek, “Hiçbir devlet reisi yurdunun deniz kuvvetiyle alakasını bu kadar vazih ve kat’i söylemedi” diye vurgulamaktaydı (Alpagot, 1937: x).

Atatürk izlenimleri sonucu donanmanın geliştirilmesi konusundaki ana fikrini, ülkenin ekonomik gerçeklerini de dikkate alarak 1 Kasım 1924 tarihinde Meclisin İkinci Dönem İkinci Toplanma Yılı açılış nutkunda vurguladı:

“Efendiler, Bahriyemizi esaslı ve ciddî bir surette islâh etmek düşünülmelidir. Bu bapta noktai azimet bilhassa güzide anasırı bihakkın yetiştirip ondan memleketin müstacel ihtiyacında istifade temin etmek ve her halde memleketin takati fevkinde hayalâtta münezzeh kalmak olmalıdır... (TBMM, 1924: 2)”

Atatürk, geçmişten alınan dersler ışığında aynı hataların tekrarlanmaması amacıyla gerçekçi bir harekât ihtiyacı esas alınarak ölçülü bir donanma oluşturulmasını istemekteydi (Büyüktuğrul, 1969: 24). Nihayet 2 Eylül 1928 tarihinde Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Paşa *Ertuğrul*’la Çanakkale’ye yaptığı seyahat sırasında, Donanma’ya habersiz tatbikat yaptırdıktan sonra komuta yetkinliğine kanaat getirerek hem *Yavuz*’un onarılması hem de yeni savaş gemisi tedarikini esas alan bir tutum izledi (Küçüköğlü, 2003: 11-20). Onarımdan sonra, *Yavuz* gemisinin komutanlığı deruhte eden Albay Fahri Bey (Engin, daha sonra Tuğamiral) (Büyüktuğrul, 2005: 1001), Atatürk’ün donanmaya bakış açısını “Deniz Kuvvetlerinin inkişafına büyük önem veren Atatürk, tatbikatlarda bizzat bulunarak çeşitli stratejik meseleler öne sürmüş, bunların başarı ile tatbik edildiğini görünce de memnuniyetini izhar ederek iltifatlarla bulunmuştur” şeklinde naklediyordu (Engin, 1963). Bir başka bahriyeli kalem ise Atatürk’ün donanmanın geliştirilmesine yönelik emir ve icraatlarını heyecanla yorumluyordu:

“Vücuda getirilen bu modern filoda da kudret ve kıfayetini gösteren deniz ordusuna kara ordularına verdiği gibi hedef verilmek zamanı gelmişti. Bu maksatla Ulu Önder amiraline Okan soyadını vermekle³ bize Okyanosları hedef olarak gösterdi. Atatürk’ün biz mütevazi denizci evlatları bu hedefe doğrudan yürüyeceğiz... Çünkü damarlarımızda onun kanı, dimağımızda onun ülküsü, yüzümüzde onun nuru var. Muazzam gayeye yürümek için materyal istiyoruz. (Develioğlu, 1938: 80-88)”

Hamidiye Şeref Defterindeki yazılarda “Cumhuriyet” sıfatı donanma dahil yeni kurumları vurgulamak için defaten kullanıldı. Cumhuriyet döneminde yabancı limanı ilk ziyaret eden savaş gemisi şerefini de dönemin Hariciye Vekili Tefik Rüştü (Aras) Bey’i Odessa limanına götürüp getiren *Hamidiye* kruvazörü kazandı. Vekil takdirlerini ifade ettiği 16 Kasım 1926 tarihli şeref defteri yazısında, gördüğü düzen, vazife ve meslek aşkının “Cumhuriyet Bahriyesi”nin başarılı geleceğinin göstergesi olduğu vurgusu yaptı Rize’deki isyanın bastırılması için gönderilen *Hamidiye* gemisini ziyaret eden İstiklal Mahkemesi üyeleri şeref

³ Atatürk’ün Okan ve Korutürk adlarını vermesi için bakınız (Metel, 1966: 204-210).

defterine, “İrtica hortlağını ‘Cumhuriyet adaleti’nin pençesiyle yere vurmak için Rize’ye gittik.” ifadesini yazdı.1928 yılında, şeref defterine Darülfünun Emini Neşet Ömer Bey kurumu adına “Cumhuriyet Donanması”nı selamladığını yazıyordu. 17 Temmuz 1944’te İkinci Kolordu Komutanı Mustafa Tuğsavul, şeref defterindeki yazısını “Ne mutlu yarının büyük Cumhuriyet donanmasının şanlı zaferlerinde şehit olacaklar; ne mutlu o menkıbeleri yaratacaklara.” diye sonlandırıyor (Büyüktuğrul, 1983: 1093-1111).

“Cumhuriyet” sıfatlı ibarelerinin kullanımına Harp Akademilerinin mezuniyet törenlerinde de rastlanılmaktadır. Bu bağlamda, Harp Akademileri Komutanı Ali Fuat Paşa, Deniz Harp Akademisinin (Büyüktuğrul, 1969: 192-217 maksadının “Cumhuriyet Donanması”na deniz erkanıharb zabiti (kurmaya subay) yetiştirmek olduğunu vurgulayarak başladığı konuşmasını, mezunlara “Cumhuriyet Donanması”nda hayırlı hizmetler ve muvaffakiyetler dileyerek nihayetlendirmiştir. Deniz Harp Akademisi’nin ilk mezunlarını verdiği bu törene teşrif eden Fevzi Paşa, hitabında genç deniz kurmay zabitlerin eğitim seviyesinden memnuniyetini dile getirerek Gazi Hazretlerinin kazandırdığı “Cumhuriyet Donanması”ndaki yeni vazifelerinde eski denizci Türklerin ahfadı olduklarını göz önünde tutarak tüm dünyaya Türk Donanmasının ne olduğunu gösterilmesini emretmiştir (Cumhuriyet, 1934a). Müteakip yıl yapılan törende, Ali Fuat Paşa özellikle deniz kurmay subaylara hitabında, Deniz Harp Akademisi Komutanı Albay Fahri Bey’i tebrik ederek mezunlara “Cumhuriyet Donanması”ndaki görevlerinde muvaffakiyetler” diledi. Konuşmasının sonunda Ali Fuat Paşa, “Büyük Başbuğun izinde, ‘Cumhuriyet Ordusu ve Donanması’nın mühim mevkilerine sizlere başarılar dilerim.” diyerek mezunları uğurladı (Cumhuriyet, 1934). Birbirini tamamlayan bu örnekler, kurucu kadroların Bahriyeyi bir Cumhuriyet kurumuna dönüştürme gayretlerinin bir tezahürüydü.

4. CUMHURİYET DONANMASININ GELENEK DÖNÜŞÜMÜ

Cumhuriyet donanmasına dönüşüm sürecinde, bahriyenin geleneklerinde de değişimler yaşandı. Yapılan çimariva selamlamalarında “Padişahım Çok Yaşa” nidası kullanılırken (Büyüktuğrul, 1969: 170; Metel, 1969: 108-123) Cumhuriyet döneminde bu ifade “Yaşasın Gazi Paşa” teklifini galebe çalarak “Yaşasın Cumhuriyet’e dönüştü. Ardından söyleme kolaylığı ve uzaktan duyulabilirlik açısından “Yaşa” ve daha sonra da “Sağol” şekline dönüştü. Gazi Paşa 11 Eylül 1924’te Hamidiye kruvazörüne avdetinde ve *Ertuğrul* yatı ile İstanbul’a ilk geldiği 1 Temmuz 1927’de donanma gemilerince çimariva ile selamlandı (Büyüktuğrul, 1983, 1018). Gazi Paşa’nın 21 Eylül 1925’te İzmit’e gelişleri, *Yavuz* gemisine teşrifleri ve deniz yolu ile Mudanya’ya gidişleri sırasında *Yavuz*’un kış bacası ile grand direği arasına “Yaşasın Cumhuriyet” mahyası kurulmuştu. *Yavuz*’u ziyaret sonrası *Söğütlü* yatı ile ayrılışında silistre çalınmış, 21 pare selamlama top atışı yapılmış, personel çimariva mevkilerini almış, mızıkaya başlamış, hitamında megafonla “Çok” nidasını müteakip subaylar ve mürettebat “Yaşa” diye bağırıyorlardı (Metel,1966: 1013). Bu uygulamalar, Bahriye özelinde eski geleneklerin Cumhuriyet rejiminin simgelerini içeren yeni şekillere dönüşmesi ve kullanılmasının örnekleriydi. Cumhuriyetçileşme her alana yansımaktaydı.

Cumhuriyet Donanması için alınan denizaltılara Kurtuluş Savaşı'nın zaferleri olan *I. İnönü*, *II. İnönü*, *Dumlupınar* ve *Sakarya*, ilk muhriplere ise Kurtuluş Savaşı'nı nihayetlendiren muharebelerde komuta mevkii olan *Adatepe*, *Kocatepe*, *Zafer* ve *Tınaztepe* isimleri verildi (Şentürk ve Artunç, 2007). Bu, kurucu kadroların Kurtuluş Savaşı üzerinden Donanmayı yeni Cumhuriyet rejimiyle ilişkilendirme gayretinin göstergesiydi. Tarihçi Alpagot bu bağlantıyı kendine özgü anlatımıyla somutlaştırdı:

“...Artık ona hangi kuvvet karşı durur? Yarın sınav günü gelince elindeki silah hasmınınkinden nispetsiz derecede zayıfta olsa gemilerine donanmalar kudreti veren isimlerden ilham alarak *Adatepeleriyle*, *Kocatepeleriyle*, *Tınaztepeleriyle* denizlerin üstünden ve *İnönüleriyle*, *Sakaryalarıyla*, *Dumlupınarlarıyla* altından yürüyecek ve hepsi bir noktada birleşecektir: *Zafer* (Emir, 1924: x-xi).”

Cumhuriyet Donanmasının denizcileri, Anadolu'nun Sevr ile denizden koparılmasına inat, *Dumlupınar*'da Atatürk'ün verdiği “Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz'dir. İleri!” direktifini İzmir'de orduların deniz kıyısına erişmesi ile sınırlı görmedi. Asıl hedef, açık denizlere erişimdi. Ancak o günün şartlarında orduların gücü denizlere atılmaya uygun değildi; milletçe hazırlanmak gerekiyordu (Heper, 1937 ss. 2-4). Cumhuriyet donanması ve ülke denizciliğinin geliştirilmesindeki icraatlarıyla birlikte değerlendirildiğinde bu emir, Atatürk'ün “Denizci Türkiye” vizyonunun bir aracıydı, çağdaş uygarlığa ulaşmak için denizcilik gücü ve donanma kuvvetinin geliştirilmesini hedefliyordu (Gürdeniz, 2015: 343).

II. Dünya Savaşı sırasında ve sonrasında, Batı ile ittifak ilişkisi kuran orduda üniformadan başlayarak bir yenileşme ve çağdaşlaşma gayreti görülmektedir. Bu bağlamda, Cumhuriyetin donanmayla bütünleşmesine yönelik olarak 24 Nisan 1942'de gedikli küçük zabit, gedikli okulu öğrencileri ve er şapka şeritlerine “Türkiye Cumhuriyeti Bahriyesi” anlamına gelen “T.C.B.” simgesinin yazılması hükmü konuldu. Ardından, 1946 yılında İngiltere'den alınan *Gayret*, *Muavenet* muhripleri ile *Burakreis* denizaltısı “Türkiye Cumhuriyeti Gemisi”, kısaltılmış olarak TCG ibaresi taşıyan ilk Türk savaş gemileri olma onuruna erişti.⁴ Donanmanın hava unsurları da aidiyetleri gösteren kuyruk numarasını “Türkiye Cumhuriyeti Bahriyesi-TCB” ibaresiyle birlikte taşımaktadırlar (Dz.K.K.lığı, 2014).

1948'dan itibaren 27 Eylül Preveze Deniz Zaferinin yıldönümünün, Barbaros Günü'nün yanısıra Donanma Günü olarak çifte denizcilik bayramı olarak kutlanmaya başlanması da Cumhuriyet Donanması kavramının Deniz Kuvvetlerinin tüm unsurlarını ve aidiyetini kapsayan bir olgu olarak kullanılmasını teyit etmektedir (Daver, 1953). 1965'ten itibaren Donanma Günü, Deniz Kuvvetleri Gününe dönüştürülerek bugünkü anlam ve kapsamına büründü (Milliyet, 1965). Savaş sonrasında Marshall Yardım Programı çerçevesinde oluşturulan Amerikan Askeri Yardım Kurulu'nun tavsiyesiyle 18 Ağustos 1949'da üç kuvvetli

⁴ Cumhuriyet rejimi ile yönetilen bazı ülkelerin savaş gemileri “Cumhuriyet” kelimesi içeren kısaltmalar kullanmaktadırlar: *Navio da República Portuguesa* (NRP), *Republic of Korean Navy* (ROKN).

yapıya geçilip Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı kurulunca, Cumhuriyet Donanması, onun denizdeki asıl muharip gücünü olan birliğe dönüştü (Büyüktuğrul, 1984).

Cumhuriyet Donanması, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı tarafından basılan kitapların adlarında kullanılmaktadır. Bu bağlamda, Amiral Afif Büyüktuğrul'un *Cumhuriyet Donanması (1923-1960)* (1967), dört ciltlik *Osmanlı Deniz Harp Tarihi ve Cumhuriyet Donanması* (1984) ve iki ciltlik *Cumhuriyet Donanmasının Kuruluşunda 60 Yıl Hizmet* (2005) kitapları ile *Cumhuriyet Donanması* (Gürdeniz, 2000; Çelik, 2005) adlı prestij kitapları mevcuttur.

Cumhuriyet Donanması, Cumhuriyet'in 100. yılında İstanbul Boğazı'nda "100'üncü Yılda 100 Gemi" geçit töreni düzenleyerek kudretini sergiledi, Cumhurbaşkanı ve İstanbul halkını selamladı. 100 savaş gemisinin oluşturduğu "Nizam Cumhuriyet"te aralarında milli olarak tasarlanan ve yüksek bir yerel katkı oranıyla inşa edilen ve Türk bahriye tarihinin en büyükleri olan muharip ve destek gemileriyle Türk milletine ve dünyaya güç gösteriyordu. Burada, Türk savunma ve gemi inşa sanayinin gururu olan *TCG İstanbul* ve *TCG Anadolu* özel dikkat çekti. Esasen, etkinliğin öne çıkmayan yönü, Deniz Kuvvetleri'nin milenyuma girerken Cumhuriyet'in 100. yılında bir milli Türk firkateynini hizmete alma sözünün tutulması, yani Türk Fırkateyni-100 (TF-100) projesinin ilk gemisi *TCG İstanbul*'un hizmete girmesiydi. Deniz Kuvvetleri "Cumhuriyetimizin 100'üncü Yılında Yıla Hazırız!" stratejik mesajı ile milleti ile buluşuyor, güven veriyordu (Özer, 2024). Türk Deniz Kuvvetleri'nin, yüzüncü yıl geçit resmindeki tertibi için "Nizam Cumhuriyet" ismini seçmesi, kuruluş yıllarında başlayan Cumhuriyet rejimi ile bütünleşme sürecini pekiştirdiğini ve tam bir Cumhuriyet kurumu olduğunu taçlandırma niyetini göstermekte, Cumhuriyet nizamının ilelebet payidar kalacağı anlamını taşımaktadır.

5. SONUÇ

Kurtuluş sonrası ilan edilen Cumhuriyet rejimini pekiştirme gayreti tüm devlet kurumlarının isimlerine, kültürlerine, geleneklerine çeşitli şekilde yansımıştır. Bu bağlamda, Deniz Kuvvetleri "Cumhuriyetçileştirme" sürecini özgün ve belirgin olarak yaşayan kurumlardan biridir. İçselleştirildiği Cumhuriyet Donanması kimliğiyle, gelenek ve göreneklerini özdeşleştiren bir Cumhuriyet kurumu olarak, Türkiye'nin denizlerdeki ilgi ve çıkarlarını korumak için Türk Sancağını şan ve şerefle dalgalandırmaktadır.

Bu kurumsal dönüşüm sürecinde anlam ve derinlik kazanan, gelişen yetenekleriyle ete kemiğe bürünen Cumhuriyet Donanması ifadesi, Deniz Kuvvetlerinin cumhuriyet ilkelerine bağlılığını, ilerici ve devrimci ruhunu temsil eden ve vurgulayan bir ibare olarak kullanılmaktadır (Atmaca, 2024). Bu ibare, Atatürk'ün donanma konusundaki söylemleriyle değerlendirildiğinde, aslında Deniz Kuvvetleri'nin stratejik vizyonunu, büyük ölçüde ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, teknolojik ve mali gerçekleri de akılcı bir biçimde kapsamaktadır. Burada, dünya bahriye camiasında donanmaların örgütsel esası ve stratejik vazifelerini içeren, coğrafyanın dikte ettiği "deniz yollarının güvenliği" işlevinin merkeze oturtulduğu görülmektedir. Donanma geliştirilmesinin esas olarak milli sanayine bağlı olacağı vurgulanmaktadır. Donanma'nın ülke itibarını artırmadaki rolü ve dış politika hedeflerinin elde edilmesindeki işlevinin altı

çizilmektedir. Ancak, büyük ve kadir bir donanma oluşturulmasında öncelikle insan gücüne ve eğitime yaptığı vurgu, mesajın omurgasını oluşturmaktadır. Bugün, “Türk Deniz Kuvvetlerinin gerçek sermayesi, tüm yeteneklerin önünde bir kuvvet çarpanı olarak yer alan insan gücüdür” (Dz.K.K.lığı, 2015).

Atatürk, 1937 Meclis açılış konuşmasında Türk milletine, üzerinde yaşadığı coğrafyanın dikte ettiği “denizcileşme” ülküsünü hedef olarak vermektedir:

“Arkadaşlar! En güzel coğrafi vaziyette ve üç tarafı denizle çevrili olan Türkiye; endüstrisi, ticareti ve sporu ile en ileri denizci millet yetiştirmek kabiliyetindedir. Bu kabiliyetten istifadeyi bilmeliyiz; denizciliği, Türkün büyük ülküsü olarak düşünmeli ve onu az zamanda başarmalıyız. (TBMM, 1937: 5)”

Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün direktiflerine bütün olarak bakıldığında Türk Deniz Kuvvetlerinin gelişimine yön vermenin yanısıra, Milli Denizcilik Politikası’nın temel mihrini içerdiği görülmektedir. Bugün, Türkiye Cumhuriyeti Deniz Kuvvetleri, diğer bir deyişle Cumhuriyet Donanması, yaşadığı tüm doğal ve insan yapısı felaketselere rağmen “Mavi Vatan’dan Açık Denizlere Doğru” Türkiye Cumhuriyeti’nin banisinin gösterdiği rotaya “Nizam Cumhuriyet”le “tam yol ileri” süratle seyretmektedir.

KAYNAKÇA

Afet İnan. (2007). *Atatürk hakkında hatıralar ve belgeler* (8. bs.). Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Albert, S. ve Whetten, D. A. (1985). Organizational identity. *Research in Organizational Behavior*, 7, 263–295.

Atabey, F. (2002). *Cumhuriyet dönemi deniz kuvvetleri*. Deniz Kuvvetleri Karargâh Basımevi.

Bal, N. (2004). *E. Gv. Albay Abdurrahman Benlioğlu’nun hatıraları*. Deniz Basımevi.

Barlas, D. ve Güvenç, S. (2010). Bir Cumhuriyet kurumu yaratmak: Atatürk’ün donanması 1923–1939. E. Balta-Paker ve İ. Akça (Ed.), *Tarihsel perspektiften Türkiye’de güvenlik siyaseti, ordu ve devlet* (ss. 223–235). İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Baş, E. vd. (2006). *Gazi Hamidiye ve akın harekatı* (1. bs.). Deniz Basımevi Müdürlüğü.

Besbelli, S. (1991). Atatürk ve Türk denizciliği. *Atatürk konferansları V 1971–1972* (ss. 309–322). Türk Tarih Kurumu.

Büyüktuğrul, A. (1967). *Cumhuriyet donanması 1923–1960*. İstanbul Deniz Basımevi.

Büyüktuğrul, A. (1969). *Büyük Atamız ve Türk denizciliği*. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Büyüktuğrul, A. (1983). Cumhuriyetin denize çıkan ilk savaş gemisi ve Hamidiye’nin Beşiktaş Deniz Müzesi’ndeki savaş defteri. *Bellekten, XLVII*(188), 1073–1123.

Büyüktuğrul, A. (1984). *Osmanlı deniz harp tarihi ve Cumhuriyet donanması* (Cilt 4). Deniz Basımevi.

- Büyüktuğrul, A. (2005). *Cumhuriyet donanmasının kuruluşu sırasında 60 yıl hizmet (1918–1977)* (Cilt 2). Deniz Basımevi Müdürlüğü.
- Cıvaoğlu, G. (2013, 27 Aralık). Neden ‘Cumhuriyet savcısı?’ *Milliyet*.
- Cumhuriyet bahriyesi. (1927, 5 Ağustos). *Cumhuriyet*.
- Çelik, Y. N. (2005). *Cumhuriyet donanması 1923–2005* (2. bs.). Deniz Basımevi.
- Çoker, F. (1994, Temmuz). Cumhuriyet bahriyesi nasıl kuruldu? *Deniz Kuvvetleri Dergisi*, 560, 60–78.
- Denizalp, C. (2002). *Dz.Kur.Alb. Celal Denizalp’in anıları*. Deniz Harp Tarihi Arşivi Müdürlüğü.
- Develioğlu, R. (1938, Nisan). Karadeniz’de istiklal savaşında birkaç safha ve Cumhuriyet denizciliğine bir bakış. *Deniz Mecmuası*, 348, 80–88.
- Dz.K.K.lığı. (2014). *Türk bahriyesinin ilkleri* (1. bs.). Deniz Basımevi.
- Dz.K.K.lığı. (2015). *Türk deniz kuvvetleri stratejisi*. Deniz Basımevi.
- Engin, F. (1962–1963). Büyük Atatürk ve Türk denizciliği. *Hatıralar, vesikalar, resimlerle yakın tarihimiz birinci meşrutiyetten zamanımıza kadar* (Cilt 4, 36–38). Vatan Gazetecilik.
- 40 yıl önce: Cumhuriyet bahriyesi. (1967, 5 Ağustos). *Cumhuriyet*.
- Gürdeniz, C. (2000). *Cumhuriyet donanması 1923–2005* (2. bs.). SHOD Başkanlığı.
- Gürdeniz, C. (2015). *Mavi uygarlık*. Kırmızı Kedi Yayınevi.
- Heper, M. N. (1937, Temmuz). Bir emir: Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz’dir. *Deniz Mecmuası*, 345, 2–4.
- Hobsbawm, E. (1999). *İmparatorluk çağı 1875–1914* (V. Aslan, Çev.). Dost Kitapevi. (Orijinal çalışma 1987’de yayımlandı)
- Hobsbawm, E. (2006). Seri üretim gelenekler: Avrupa, 1870–1914. E. Hobsbawm ve T. Ranger (Ed.), *Geleneğin icadı* (ss. 305–356). Agora Kitaplığı.
- Kahraman ordumuzun yarınki komutanları. (1933, 25 Eylül). *Cumhuriyet*.
- Küçüköğlü, A. (2003, Kasım). Atatürk’ün Hamidiye kruvazörü ile çıktığı Karadeniz seyahati (11–24 Eylül 1924). *Deniz Kuvvetleri Dergisi*, 588, 11–20.
- March, J. G. (1994). *A primer on decision making: How decisions happen*. The Free Press.
- Metel, R. (1966). *Atatürk ve donanma* (1. bs.). Deniz Basımevi.
- Meyer, J. W. (1987). The world polity and the authority of the nation-state. G. M. Thomas vd. (Ed.), *Institutional structure: Constituting state, society, and the individual* (ss. 41–71). Sage Publications.

Morena, E. (2020, 20 Şubat). *French republicanism: And its contested meaning, past, present and future*. Le Club de Mediapart. 19 Mart 2025 tarihinde adresinden erişildi.

Nora, P. (2006). *Hafıza mekânları* (E. Özcan, Çev.). Dost Kitapevi.

Orhan, C. (2001). *Bir bahriyelinin anıları 1914–1981* (1. bs.). Kastaş Yayınevi.

Özer, S. (2023, 29 Ekim). *Turkish Navy to conduct its largest parade in history in honor of centenary of Republic of Türkiye*. Anadolu Ajansı. 19 Mart 2025 tarihinde <https://www.aa.com.tr/en/100th-anniversary-of-republic-of-turkiye/turkish-navy-to-conduct-its-largest-parade-in-history-in-honor-of-centenary-of-republic-of-turkiye/3036533> adresinden erişildi.

Smith, A. (1994). *Milli kimlik* (B. S. Şener, Çev.). İletişim Yayınları.

Şentürk, M. ve Artunç, İ. (2007). *Sessiz ve derinden: Barışın koruyucusu, geleceğin güvencesi denizaltılarımız*. SHOD Başkanlığı.

TBMM. (1923). *Zabıt ceridesi D. I, C. 28, İç. 4/1, 1.3.1339/1923*. Ankara.

TBMM. (1924). *Gizli celse zabıtları D.II, C. 4, İçtima II/21-1, 25.3.1340/1924*. Ankara.

TBMM. (1937). *Zabıt ceridesi D. V, C. 20, İç. 8/1, 1.11.1937*. Ankara.

TCMB. (2020, 18 Aralık). *Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası*. 19 Mart 2025 tarihinde <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Banka+Hakkında/Sıkça+Sorulan+Sorular/Kurumsal/> adresinden erişildi.

Teziç, E. (1976). *100 soruda siyasi partiler*. Gerçek Yayınevi.

Ünlü, R. (1999). Atatürk'ün Hamidiye savaş gemisi ile Karadeniz seyahati (11–24 Eylül 1924). *Altıncı askeri tarih semineri bildirileri II*. Genelkurmay ATASE Başkanlığı.

Vikipedi. (t.y.). *Procureur de la République (France)*. 19 Mart 2025 tarihinde [https://fr.wikipedia.org/wiki/Procureur_de_la_R%C3%A9publique_\(France\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Procureur_de_la_R%C3%A9publique_(France)) adresinden erişildi.

Yeni mezunlara dün diplomaları verildi. (1934, 26 Eylül). *Cumhuriyet*, 1–8.